

EIROPAS KOMISIJA

Briselē, 19.10.2011
COM(2011) 658 galīgā redakcija
2011/0300 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

**ar ko izveido Eiropas energoinfrastruktūras vadlīnijas un atceļ Lēmumu
Nr. 1364/2006/EK**

(Dokuments attiecas uz EEZ)

{SEC(2011) 1233 galīgā redakcija}
{SEC(2011) 1234 galīgā redakcija}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Lai modernizētu un paplašinātu Eiropas enerģētikas infrastruktūru, savstarpēji savienotu atsevišķu dalībvalstu tīklus un tādējādi sasniegtu Savienības svarīgākos mērķus — konkurētspēju, ilgtspēju un apgādes drošību —, jāiegulda liels darbs.

Tāpēc Komisijas 2010.gada 17. novembra paziņojumā „Enerģētikas infrastruktūras prioritātes 2020. gadam un pēc tam”¹ pausts aicinājums veidot jaunu ES energoinfrastruktūras politiku, lai koordinētu un optimizētu tīkla attīstību visas Eiropas mērogā. Tajā jo īpaši uzsvērts, ka nepieciešams pārveidot pašreizējo Eiropas enerģētikas tīklu (TEN-E) politiku un finansēšanas sistēmu.

Šādai jaunai politikai ir izšķirīga nozīme, lai nodrošinātu patiesu solidaritāti starp dalībvalstīm, lai pabeigtu iekšējo enerģijas tirgu un nodrošinātu savienojumus izolētiem reģioniem, lai realizētos alternatīvi piegāžu vai pārvades maršruti un energoavoti un lai atjaunojamā enerģija attīstītos un spētu konkurēt ar tradicionālajiem avotiem, kā Eiropadome norādīja 2011. gada 4. februārī.

2011. gada 29. jūnijā Komisija pieņēma paziņojumu „Budžets stratēģijai „Eiropa 2020”” (Paziņojums par daudzgadu finanšu shēmu jeb DFS (2014-2020))², kurā ierosināts izveidot Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu, lai veicinātu enerģētikas, transporta un digitālās infrastruktūras prioritāšu īstenošanu, izmantojot vienotu fondu 40 mljrd. euro apmērā, no kuriem 9,1 mljrd. euro atvēlēti enerģētikai³.

Ar šo priekšlikumu paredz noteikumus Eiropas energotīklu savlaicīgai attīstībai un sadarbībai, lai sasniegtu Līgumā par Eiropas Savienības darbību nospraustos enerģētikas politikas mērķus — nodrošināt enerģijas iekšējā tirgus darbību, nodrošināt energoapgādes drošību Savienībā, veicināt energoefektivitāti un taupību, kā arī jaunu un neizsīkstošu enerģijas veidu attīstību, veicināt enerģijas tīklu savstarpēju savienojamību.

Konkrētāk, šīs regulas mērķis ir pilnībā integrēt enerģijas iekšējo tirgu, tostarp nodrošināt, ka neviena dalībvalsts nav izolēta no Eiropas tīkla, un sekmēt ilgtspējīgu attīstību un vides aizsardzību, jo tā dod Savienībai iespēju sasniegt tās mērķus: līdz 2020. gadam par 20 % samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas⁴, par 20 % palielināt energoefektivitāti un panākt 20 % atjaunojamās enerģijas īpatsvaru enerģijas galapatēriņā, tajā pašā laikā nodrošināt apgādes drošību un solidaritāti starp dalībvalstīm.

Tiecoties sasniegt šos mērķus, šis priekšlikums sekmē gudru, ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi un nāk par labu visai Eiropas Savienībai, proti, tās konkurētspējai un ekonomiskajai, sociālai un teritoriālajai kohēzijai.

¹ COM(2010) 677

² COM(2011) 500/I galīgā redakcija un COM(2011) 500/II galīgā redakcija (politikas dokumenti)

³ Visi skaitļi 2011. gada cenās

⁴ Par 30 %, ja apstākļi to ļauj.

Tālab ar šo ierosmi periodam līdz 2020. gadam un pēc tam tiek noteikts ierobežots skaits Eiropas prioritāro koridoru un jomu, kas aptver elektroenerģijas un gāzes tīklus, kā arī naftas un oglekļa dioksīda transportēšanas infrastruktūru un kur Eiropas Savienības rīcība ir vispamatotākā. Ierosme paredz, ka šīs prioritātes īstenojamas ar šādiem paņēmieniem:

- optimizēt atļauju piešķiršanas procedūras, lai kopējas ieinteresētības projektu gadījumā tās ievērojami saīsinātu un lai vairotu sabiedrības līdzdalību un labvēlību pret šādu projektu īstenošanu;
- atvieglināt kopējas ieinteresētības projektiem piemērojamo regulatīvo režīmu elektroenerģijas un gāzes jomā, izmaksas sadalot atkarībā no gūtā labuma un nodrošinot, ka pieļaujamā peļņa atbilst riskiem;
- nodrošināt kopējas ieinteresētības projektu īstenošanu, sniedzot vajadzīgo ES atbalstu, kas var būt gan tirgus instrumentu, gan tieša finansiāla atbalsta veidā. Šajā sakarā šis priekšlikums paredz nosacījumus, ar kādiem kopējas ieinteresētības projekti var pretendēt uz ES finansiālo atbalstu no Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta, par ko sagatavots atsevišķs likumdošanas priekšlikums.

Šis priekšlikums ir Komisijas 2011. gada darba programmā iekļauta stratēģiskā prioritāte.

Vispārīgais konteksts

Uzdevums savienot un pielāgot energoinfrastruktūru atbilstīgi jaunām vajadzībām ir būtisks, neatliekams un skar visus enerģētikas sektorus.

Elektrotīkli ir jāuzlabo un jāmodernizē, lai apmierinātu augošo pieprasījumu pēc elektroenerģijas, kas skaidrojams ar būtiskām pārmaiņām kopējā enerģētikas vērtību ķēdē un avotu struktūrā. Tīkli ir steidzami jāpaplašina un jāuzlabo (tostarp jāizveido elektromaģistrāles), lai veicinātu tirgus integrāciju un uzturētu esošo sistēmas drošības līmeni, bet jo īpaši, lai pārvadītu un sabalansētu no atjaunojamiem enerģijas avotiem saražotu elektroenerģiju, jo gaidāms, ka tās apjoms vairāk nekā divkārsosies laikposmā no 2007. līdz 2020. gadam. Tomēr ES "Stratēģijā 2020" minētos mērķus energoefektivitātes un atjaunojamās enerģijas jomā neizdosies sasniegt, ja neradīsim inovatīvākus un viedākus tīklus gan pārvades, gan sadales līmenī, izmantojot informācijas un sakaru tehnoloģijas.

Dabasgāzei arī nākamajās desmitgadēs (ar nosacījumu, ka izdosies panākt gāzapgādes drošību) būs ievērojama loma ES energoavotu struktūrā, un pieaugs tās kā rezerves kurināmā nozīme elektroenerģijas ražošanā no mainīgiem energoresursiem. Tā kā vietējie tradicionālie dabasgāzes resursi aizvien sarūk, vidējā termiņā būs nepieciešams papildu un diversificēts imports. Gāzes tīkliem pašlaik tiek izvirzītas jaunas prasības gan attiecībā uz sistēmas elastību, gan pēc divvirzienu cauruļvadiem, lielākām glabāšanas jaudām un elastīgām piegādēm, ieskaitot sašķidrinātu un saspiestu dabasgāzi.

Tā kā tuvākajās desmitgadēs energoavotu struktūrā liela nozīme joprojām būs naftai, nodrošināt netraucētas naftas piegādes sauszemes ieskaustajām ES valstīm Centrāleiropas austrumos, kam pašlaik pieejami ierobežoti piegādes maršruti, ir stratēģiski nozīmīgs uzdevums.

Visbeidzot, oglekļa uztveršanas un uzglabāšanas tehnoloģijas ļautu lielos apjomos samazināt oglekļa dioksīda emisijas, tajā pašā laikā saglabājot iespējas izmantot fosilo kurināmo, kas nākamajās desmitgadēs vēl aizvien būs nozīmīgs elektroenerģijas ražošanas avots. Lai

nākotnē izveidotu oglekļa dioksīda transportēšanas pārrobežu tīklu, jau tagad jāķeras pie infrastruktūras plānošanas un izveides Eiropas līmenī.

Ziņojumā 2011. gada jūnija Enerģētikas padomei⁵ Komisija lēsa, ka Eiropas nozīmes energoinfrastruktūrā līdz 2020. gadam būtu jāiegunla aptuveni 200 miljardi euro:

- aptuveni 140 miljardi euro augstsprieguma elektroenerģijas pārvades sistēmās gan jūrā, gan uz sauszemes, uzkrāšanā un viedo tīklu izmantošanā pārvades un sadales līmenī;
- aptuveni 70 miljardi euro gāzes pārvades augstspiediena cauruļvados (no trešām valstīm uz ES teritoriju un starp ES dalībvalstīm), krātuvēs, sašķidrinātas/saspiestas dabasgāzes termināļos un reversās plūsmas infrastruktūrā;
- aptuveni 2,5 miljardi euro oglekļa dioksīda transportēšanas infrastruktūrā.

Ieguldījumu apjomu palielinājums laika posmā no 2011. līdz 2020. gadam būs par 30 % gāzes sektorā un līdz pat 100 % elektroenerģijas sektorā, salīdzinot ar pašreizējo līmeni. Ieguldījumu steidzamība un sarežģītība nepārprotami atšķir energoinfrastruktūru no infrastruktūras citos sektoros, jo energotīkli ir priekšnosacījums, lai sasniegtu 2020. gada enerģētikas un klimata politikas mērķus un ilgtermiņa mērķus klimata jomā.

Galvenie konstatētie šķēršļi, kas, saglabājoties *status quo*, liegs šos ieguldījumus realizēt vai aizkavēs krietni pēc 2020. gada termiņa, ir šādi: problēmas saistībā ar atļauju piešķiršanu (ilgas un neefektīvas atļauju piešķiršanas procedūras un sabiedrības pretestība), regulējums (sistēma nav orientēta uz Eiropas infrastruktūras prioritāšu īstenošanu) un finansējums (operatoru ierobežotās ieguldīšanas iespējas, pielāgotu finansēšanas instrumentu un pietiekama atbalsta trūkums).

Pašreizējie noteikumi

TEN-E satvars tika izstrādāts un izveidots 1990. gados, kad pēc kārtas tika pieņemtas vairākas TEN-E vadlīnijas un attiecīga finanšu regula. 2006. gadā pieņemtajās pamatnostādnēs Eiropas enerģētikas tīkliem⁶ uzskaitīti aptuveni 550 projekti, kas var pretendēt uz Kopienas atbalstu, un tie iedalīti šādās trīs kategorijās: Eiropas nozīmes projekti (pavisam 42), prioritārie projekti un vispārējās intereses projekti [kopējas ieinteresētības projekti]. Šie projekti aptver tikai elektroenerģijas un gāzes infrastruktūru. Ziņojumā par Eiropas enerģētikas tīklu programmas īstenošanu laikposmā no 2007. līdz 2009. gadam⁷, kas publicēts 2010. gada aprīlī, secināts, ka TEN-E programma gan nāca par labu izraudzītajiem projektiem, piešķirot tiem politisku nozīmību, politikai trūkst mērķtiecības, elastības un leņķpējas pieejas, lai novērstu konstatētos infrastruktūras trūkumus.

TEN finansēšanas regulā⁸, kas pieņemta 2007. gada 20.jūnijā, izklāstīti nosacījumi TEN-E projektu līdzfinansēšanai; paredzētais budžets 2007.–2013. gadam ir 155 miljoni euro. TEN-E programmas finanšu resursi un organizācija tomēr ir izrādījušies nepietiekami laikā, kad notiek fundamentāla pāreja uz energosistēmu, kas rada zemas oglekļa emisijas, tāpēc

⁵ SEC(2011)755

⁶ Lēmums 1364/2006/EK.

⁷ COM(2010)203 un SEC(2010)505

⁸ Regula (EK) Nr. 680/2007

tuvākajos gados energoinfrastruktūrai ir jāattīstās un jāsaņem ieguldījumi (ierobežots budžets, nav riska mazināšanas instrumentu, nav finansējuma ārpus ES, nepietiekama sinerģija ar citiem ES fondiem).

Ekonomikas un finanšu krīzes apstākļos tika izveidota Eiropas enerģētikas programma ekonomikas atveseļošanai⁹. Tajā pirmo reizi ievērojamas vienreizējas summas (aptuveni 3,85 miljardi euro) tika atvēlētas ierobežotam skaitam atbalsttiesīgo projektu tādās jomās kā elektroenerģijas un gāzes infrastruktūra, jūras vēja enerģija un oglekļa uztveršanas un uzglabāšanas demonstrējumu projekti.

Atbilstība citiem ES politikas virzieniem un mērķiem

Šī iniciatīva sakņojas stratēģijā "Eiropa 2020" gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei¹⁰, kur energoinfrastruktūra minēta kā viens no svarīgākajiem elementiem pamatiniciatīvā "Resursu ziņā efektīva Eiropa". Tajā uzsvēta nepieciešamība nekavējoties modernizēt Eiropas tīklus, lai varētu virzīties uz Eiropas „viedo supertīklu”, kas aptver visu kontinentu, jo īpaši, lai tīklā integrēto atjaunojamās energoavotus. Šajā ierosmē apzinātās prioritātes un ierosinātie pasākumi saistībā ar atļauju piešķiršanu, regulējumu un finansējumu pilnībā saskan ar šiem mērķiem.

Priekšlikuma mērķis ir aizstāt pašreizējās TEN-E pamatnostādnes, un tas veido loģisku kopumu ar „Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu”, ar ko nodomāts aizstāt pašreizējo TEN finanšu regulu.

Šī ierosme ir arī vērtīgs ieguldījums, lai izdotos rentabli sasniegt divus saistošus mērķus: līdz 2020. gadam panākt, ka atjaunojamās enerģijas īpatsvars ir 20 %, un par 20 %¹¹ samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas, un tā atbilst virzienam, kas iezīmēts Komisijas paziņojumā „Ceļvedis virzībai uz konkurētspējīgu ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni 2050. g.”, un ES ilgtermiņa mērķim līdz 2050. gadam siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināt par 80–95 % salīdzinājumā ar 1990. gadu¹².

Saskaņā ar LESD 11. pantu šajā priekšlikumā ir iestrādātas esošās vides aizsardzības prasības energoinfrastruktūras kontekstā.

2. APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

Apspriešanās, datu vākšana un ekspertu atzinumu izmantošana

Šis priekšlikums sagatavots, pamatojoties uz visdažādākajiem dalībvalstu un ieinteresēto personu priekšlikumiem, kas izskanējuši dažādos pasākumos (augsta līmeņa konferences, darbsemināri, apsekojumi), ieskatot divas sabiedriskās apspriešanas par atļauju piešķiršanu un par projektu obligāciju izmantošanu infrastruktūras projektiem¹³. Ierosinātos politikas variantus un to ietekmi analizēja divos ietekmes novērtējumos, ko 2010. un 2011. gadā veica,

⁹ Regula (EK) Nr. 663/2009

¹⁰ COM(2010) 2020.

¹¹ Par 30 %, ja apstākļi to ļauj.

¹² COM(2011) 112 un SEC(2011)288

¹³ Sk. pievienotā ietekmes novērtējuma 1.2.1. punktu.

izmantojot dažādu modeļu un daudzu pētījumu rezultātus, no kuriem trīs bija īpaši pasūtīti, lai izvērtētu ieguldījumu vajadzības, atļauju piešķiršanu un finansēšanas problēmas. Abos ietekmes novērtējumos izvērtēja iespējamo variantu ietekmi no ekonomiskā, sociālā un vides viedokļa, ņemot vērā subsidiaritātes un proporcionalitātes principus.

Ietekmes novērtējums

Pirmajā ietekmes novērtējumā (2010. g.) galvenokārt aplūkota jaunās ierosmes darbības joma, proti, aptvertie enerģētikas sektori, prioritāšu apzināšana un kopējas ieinteresētības projektu atlase, reģionālās sadarbības un koordinācijas veidi un vispārīgi atļauju piešķiršanas principi.

Pamatojoties uz pirmo analīzi, 2011.gada ietekmes novērtējumā daudz sīkāk izvērtēti politikas varianti tādās jomās kā atļauju piešķiršana un sabiedriskā apspriešana, regulējums un finansējums, ko attiecinātu uz tiem kopējas ieinteresētības projektiem, kas izraudzīti, lai īstenotu iepriekš definētas infrastruktūras prioritātes. Attiecībā uz katru apzināto šķērslī ir izvērtēti pieejami, efektīvi un rentabli risinājumi.

Atļauju piešķiršana un sabiedriskā apspriešana

Analīzē salīdzināti trīs varianti: kopējas ieinteresētības projektu režīms; noteikumi par atļauju piešķiršanas procedūras organizēšanu un ilgumu, konkrētāk, par "vienas pieturas aģentūrām" un laika ierobežojumiem; abu iepriekšējo variantu kombinācija.

Runājot par pasākumiem saistībā ar Dzīvotņu direktīvu, paredzams, ka Eiropas nozīmes projektu režīms būtiski ietekmēs vietējo floru un faunu tikai nelielos gadījumos, kad apzinātie kopējas ieinteresētības projekti būtu pretrunā ar noteikumiem par "Natura 2000" teritorijām, tomēr tie ir ļoti vajadzīgi, lai sasniegtu enerģētikas un klimata politikas mērķus.

Nospriests, ka pēdējā minētā politikas varianta kopējā ietekme būtu vislabvēlīgākā, jo tas ļautu līdz 2020. gadam laikā pabeigt gandrīz visus nepieciešamos kopējas ieinteresētības projektus, ar nosacījumu, ka ir ieviests attiecīgi regulējuma un finansēšanas pasākumi. Domājams, ka, izvēloties šo variantu, ietekme uz vidi, sociālā ietekme (nodarbinātība) un ekonomiskā ietekme (IKP) būtu pozitīvāka, jo tiktu pabeigti visi kopējas ieinteresētības projekti, turklāt tiktu ievērojami ietaupītas administratīvās izmaksas.

Regulējuma jautājumi

Analīzē salīdzināti trīs varianti: pārrobežu izmaksu sadalījums; ieguldījumu stimuli; abu iepriekšējo variantu kombinācija.

Analīze liecina, ka ir vajadzīgs gan ex-ante izmaksu sadalīšanas pārrobežu mehānisms, gan ar operatora riskiem samērīgi stimuli, lai nodrošinātu to kopējas ieinteresētības projektu īstenošanu, kas nav komerciāli izdevīgi un tāpēc ir grūti īstenojami. Tam būtu nozīmīga un labvēlīga ietekme gan no ekonomiskā, gan sociālā, gan vides viedokļa.

Finansējums

Lai izvērtētu visus iespējamus pasākumus infrastruktūras attīstīšanai, analīzē izvērtēti četri finansēšanas varianti, lai gan kā politikas pasākumi tie tiktu īstenoti EISI ietvaros: riska dalīšanas instrumenti (tostarp projektu obligācijas un garantijas); riska kapitāla instrumenti (tostarp kapitāla līdzdalība); dotācijas projektu pētījumiem un būvniecībai; dotāciju, riska dalīšanas un riska kapitāla instrumentu kombinācija.

Vispozitīvākā ietekme būtu pēdējam variantam, jo tajā kumulējas atsevišķo variantu pozitīvā ietekme un tas nodrošina elastīgu rīku kopumu (tīrģus instrumenti un tiešs finansiāls atbalsts), kas paver iespējas sinerģijai un lielākai efektivitātei, jo nodrošina visrentablākos risinājumus specifiskiem projektu riskiem. Šis politikas variants arī ir saskaņā ar pasākumiem, kas ierosināti priekšlikumā par Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu.

3. PRIEKŠLIKUMA JURIDISKIE ASPEKTI

Ierosināto pasākumu kopsavilkums

Ierosinātajā regulā par prioritāriem atzīti 12 stratēģiski nozīmīgi Eiropas energoinfrastruktūras koridori un jomas. Tajā izklāstīti noteikumi, kā, izmantojot iepriekš definētas energoinfrastruktūras kategorijas, apzināt kopējas ieinteresētības projektus, kas nepieciešami, lai šīs prioritātes īstenotu. Tāpēc tiek izveidots atlases process, kura pamatā ir reģionālās ekspertu grupas; Energoregulatoru sadarbības aģentūrai (ACER) ir padomdevēja loma attiecībā uz elektroenerģijas un gāzes projektiem; galīgo lēmumu par Savienības kopējas ieinteresētības projektu sarakstu pieņem Komisija, un šis saraksts tiek atjaunināts reizi divos gados. Reģionālās ekspertu grupas un Energoregulatoru sadarbības aģentūra uzrauga un novērtē kopējas ieinteresētības projektu īstenošanu. Komisijai var iecelt Eiropas koordinatorus kopējas ieinteresētības projektiem, kas sastopas ar sevišķām grūtībām.

Ar priekšlikumu tiek izveidots režīms kopējas ieinteresētības projektiem, kas paredz vienai valsts kompetentajai iestādei katrā dalībvalstī ir uzticēt pienākumi koordinēt un pārraudzīt atļauju piešķiršanas procedūru kopējas ieinteresētības projektam, nosaka pārredzamības un sabiedrības līdzdalības standartu minimumu un nosaka atļauju piešķiršanas procedūras maksimālo pieļaujamo ilgumu. Priekšlikumā arī precizēts, ka kopējas ieinteresētības projektus, ievērojot konkrētus nosacījumus, var īstenot "sevišķi svarīgu sabiedrības interešu labā", kā definēts Direktīvā 92/43/EK un Direktīvā 2000/60/EK. Šie pasākumi ir samērīgi, jo to mērķis ir panākt to valstu administratīvo procedūru saskaņotības minimumu, kas nepieciešamas, lai atvieglinātu (lielākoties pārrobežu) kopējas ieinteresētības projektus. Dalībvalstu ziņā ir definēt specifiskās iekšējās procedūras saskaņā ar valsts tiesisko sistēmu, lai izpildītu šīs regulas prasības.

Ierosinātā regula paredz metodoloģiju un procedūru, kā veikt elektroenerģijas un gāzes kopējas ieinteresētības projektu saskaņotu izmaksu un ieguvumu analīzi energosistēmas mērogā. Pamatojoties uz šo metodoloģiju, valstu regulatīvajām iestādēm un ACER ir uzticēts uzdevums veikt pārrobežu izmaksu sadalījumu šo nozaru kopējas ieinteresētības projektiem atkarībā no tā, kādi ir to dalībvalstu tieši un netiešie ieguvumi, kuras skar šie kopējas ieinteresētības projekti. Valstu regulatīvajām iestādēm ir arī jāpiešķir pienācīgi tarifu stimuli to kopējas ieinteresētības projektu īstenošanai, kas pamatotu iemeslu dēļ uzskatāmi par riskantiem.

Visbeidzot, regula paredz nosacījumus, ar kādiem kopējas ieinteresētības projekti var pretendēt uz Savienības finansiālo atbalstu no Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta gan pētījumu vajadzībām (visi kopējas ieinteresētības projekti, izņemot naftas nozarē), gan darbu vajadzībām (visi kopējas ieinteresētības projekti viedo tīklu un oglekļa dioksīda nozarē, un kopējas ieinteresētības projekti elektroenerģijas un gāzes nozarē, kas atbilst konkrētiem nosacījumiem, piem., ir saņēmuši lēmumu par izmaksu pārrobežu sadalījumu.

Juridiskais pamats

Priekšlikuma pamatā ir Līguma par Eiropas Savienības darbību 172. pants. 171. panta 1. punktā noteikts: "Savienība izstrādā vairākas pamatnostādnes, kas aptver Eiropas komunikāciju tīklu jomā paredzēto pasākumu mērķus, prioritātes un vispārīgus plānus; šajās pamatnostādnēs nosaka, kuri projekti rada kopēju ieinteresētību". 172. pantā precizēts, ka 171. panta 1. punktā minētās pamatnostādnes un citus pasākumus pieņem saskaņā ar koplēmuma procedūru.

Subsidiaritātes princips

Subsidiaritātes princips šim priekšlikumam ir piemērojams tiktāl, ciktāl enerģētikas politika nav ekskluzīvā Savienības kompetencē. Energopārvades infrastruktūra pēc būtības ir Eiropas mēroga vai vismaz pārrobežu infrastruktūra. Regulējums dalībvalstu līmenī nav piemērots, un atsevišķu valstu pārvaldes iestādes nav kompetentas lemt par šo infrastruktūru kā kopumu. No ekonomiskā viedokļa energotīklu attīstību vislabāk var panākt, tos plānojot Eiropas perspektīvā, aptverot gan ES, gan dalībvalstu darbības, tajā pašā laikā ievērojot to kompetenci. Tāpēc regulas priekšlikums atbilst subsidiaritātes principam.

Proporcionalitātes princips un juridiskā instrumenta izvēle

Šis priekšlikums nepārsniedz to, kas ir nepieciešams minēto mērķu sasniegšanai, ievērojot Savienības līmenī saskaņotos enerģētikas un klimata politikas mērķus un šķēršļus adekvātas energoinfrastruktūras izveidei. Izvēlētais juridiskais instruments ir regula, kas ir saistoša kopumā un tieši piemērojama. Šāds pasākums ir nepieciešams, lai nodrošinātu, ka līdz 2020. gadam tiek laikā īstenotas energoinfrastruktūras prioritātes.

Konkrētāk, tādas atļauju piešķiršanas sistēmas izveide, kur iesaistītas kompetentās iestādes valstu līmenī un ir skaidri noteikti ierobežojumi laika periodam, kurā jāveic atļauju piešķiršana, ievērojot valstu specifiskos apstākļus, ir samērīga ar mērķi paātrināt atļauju piešķiršanas procesu.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Šā priekšlikuma ietekme uz budžetu ir izklāstīta tiesību akta finanšu pārskatā, kas pievienots priekšlikumam regulai, ar kuru izveido Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu.

5. IZVĒLES ELEMENTI

Spēkā esošo tiesību aktu atcelšana

Ja priekšlikums tiks pieņemts, no 2014. gada 1. janvāra tiks atcelts Lēmums 1364/2006/EK. Tomēr tas neskars tāda finansiālā atbalsta piešķiršanu, turpināšanu vai grozīšanu, ko piešķirusi Komisija, pamatojoties uz uzaicinājumiem iesniegt priekšlikumus, kas izsludināti saskaņā ar pašreizējo TEN finansēšanas regulu, projektiem, kas uzskaitīti minētajā lēmumā, vai TEN-E projektiem, kas saņem atbalstu no struktūrfondiem.

Eiropas Ekonomikas zona (EEZ)

Priekšlikums attiecas uz jautājumu, kas skar EEZ, un tādēļ ir piemērojams tai.

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

**ar ko izveido Eiropas energoinfrastruktūras vadlīnijas un atceļ Lēmumu
Nr. 1364/2006/EK**

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 172. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc tiesību akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu¹⁴,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu¹⁵,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Eiropadome 2010. gada 26. martā piekrita Komisijas priekšlikumam ieviest jaunu stratēģiju "Eiropa 2020". Viena no stratēģijā "Eiropa 2020"¹⁶ izvirzītajām prioritātēm ir ilgtspējīga izaugsme, kas panākama, veicinot resursefektīvāku un videi nekaitīgāku ekonomiku, kurā valda lielāka konkurence. Stratēģijā energoinfrastruktūra minēta kā viens no svarīgākajiem elementiem pamatiniciatīvā "Resursu ziņā efektīva Eiropa", kurā uzsvērts, ka bez kavēšanās ir jāmodernizē Eiropas tīkli, veidojot starpsavienojumus kontinenta mērogā, sevišķi tālab, lai integrētu atjaunojamus energoavotus.
- (2) Komisijas paziņojumā "Enerģētikas infrastruktūras prioritātes 2020. gadam un pēc tam — Projekts integrētam Eiropas enerģētikas tīklam"¹⁷ un tam sekojošajos Transporta, telekomunikāciju un enerģētikas padomes 2011. gada 28. februāra secinājumos un Eiropas Parlamenta 2011. gada 6. jūlija rezolūcijā aicināts izveidot jaunu energoinfrastruktūras politiku, lai optimizētu tīklu izveidi Eiropas līmenī līdz

¹⁴ OV C [...], [...], [...]. lpp.

¹⁵ OV C [...], [...], [...]. lpp.

¹⁶ COM(2010) 2020.

¹⁷ COM(2010) 677.

2020. gadam un pēc tam, lai Savienība varētu sasniegt savas enerģētikas politikas pamatmērķus: konkurētspēju, ilgtspēju un apgādes drošību.

- (3) Eiropadome 2011. gada 4. februārī uzsvēra, ka ir jāmodernizē un jāpaplašina Eiropas energoinfrastruktūra un jāsavieno tīkli pāri robežām, lai iedibinātu patiesu solidaritāti starp dalībvalstīm, nodrošinātu alternatīvus piegāžu vai tranzīta maršrūtus un energoavotus, panāktu, ka atjaunojamie energoavoti sāk konkurēt ar tradicionālajiem avotiem. Tā uzsvēra, ka pēc 2015. gada nevienai ES dalībvalstij nevajadzētu vairs būt izolētai no Eiropas gāzes un elektroenerģijas tīkliem vai piedzīvot, ka tās energoapgādes drošība ir apdraudēta piemērotu savienojumu trūkuma dēļ.
- (4) Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 6. septembra Lēmums Nr. 1364/2006/EK nosaka pamatnostādnes Eiropas enerģētikas tīkliem¹⁸. Šīs pamatnostādnes (TEN-E) ir izstrādātas ar mērķi sekmēt Savienības iekšējā enerģijas tirgus izveides pabeigšanu, tajā pašā laikā veicinot energoresursu racionālu ražošanu, transportēšanu, sadali un izmantošanu, samazināt mazāk labvēlīgu reģionu un salu reģionu izolētību, panākt Savienības energoapgādes drošību un diversifikāciju, tostarp sadarbībā ar trešām valstīm, un sekmēt ilgtspējīgu attīstību un vides aizsardzību.
- (5) Pašreizējā TEN-T satvara izvērtēšana nepārprotami liecina, ka, neraugoties uz to, ka šī politika nāk par labu izraudzītajiem projektiem, jo vairo to politisko nozīmību, tai pietrūkst redzējuma, mērķtiecības un elastīguma, lai novērstu apzinātās infrastruktūras nepilnības.
- (6) Straujākai pašreizējās energoinfrastruktūras modernizācijai un jaunas energoinfrastruktūras izveidošanai ir izšķirīga nozīme, lai sasniegtu Savienības enerģētikas un klimata politikas mērķus, proti pabeigt iekšējā enerģijas tirgus izveidi, garantēt energoapgādes drošību (īpaši ar naftu un gāzi), līdz 2020. gadam samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas par 20%¹⁹, atjaunojamās enerģijas īpatsvaru enerģijas galapatēriņā palielināt līdz 20 %²⁰, un par 20% palielināt energoefektivitāti. Tajā pašā laikā Savienībai ir jā sagatavo sava infrastruktūra energosistēmas turpmākai dekarbonizācijai ilgākā laika posmā līdz 2050. gadam.
- (7) Lai gan iekšējais tirgus juridiski pastāv, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija Direktīvā 2009/72/EK par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu²¹ un Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija Direktīvā 2009/73/EK par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz dabasgāzes iekšējo tirgu²², tas joprojām ir sadrumstalots, jo nav pietiekamu starpsavienojumu starp valstu energotīkliem. Tomēr bez Savienības mēroga integrētiem tīkliem nebūs iespējams nodrošināt pareizi funkcionējošu iekšējo tirgu, kurā valda konkurence, lai sekmētu izaugsmi, nodarbinātību un ilgtspējīgu attīstību.
- (8) Tāpat būtu jāmodernizē Savienības energoinfrastruktūra, lai palielinātu tās noturību pret cilvēka izraisītām vai dabas katastrofām, klimata pārmaiņu negatīvajām sekām un

¹⁸ OV L 262, 22.9.2006., 1. lpp.

¹⁹ (par 30 %, ja būs piemēroti apstākļi).

²⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 23. aprīļa Direktīva 2009/28/EK par atjaunojamo energoresursu izmantošanas veicināšanu, OV L 140, 5.6.2009., 16. lpp.

²¹ OV L 211, 14.8.2009., 55. lpp.

²² OV L 211, 14.8.2009., 94. lpp.

drošības apdraudējumiem; tas jo īpaši attiecas uz Eiropas kritisko infrastruktūru, kā noteikts Padomes 2008. gada 8. decembra Direktīvā 2008/114/EK par to, lai apzinātu un noteiktu Eiropas Kritiskās infrastruktūras un novērtētu vajadzību uzlabot to aizsardzību²³.

- (9) Tas, cik liela nozīme ir viedajiem tīkliem, lai sasniegtu Savienības enerģētikas politikas mērķus, ir atzīts Komisijas paziņojumā Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "Viedie tīkli. No inovācijas līdz ieviešanai"²⁴.
- (10) Komisijas paziņojumā "ES enerģētikas politika: attiecību veidošana ar partneriem ārpus mūsu robežām"²⁵ uzsvērts, ka Savienībai energoinfrastruktūras attīstības veicināšana ir jāpadara par ārējo attiecību jautājumu, lai atbalstītu sociālekonomisko attīstību aiz Savienības robežām. Savienībai būtu jāsekmē infrastruktūras projekti, kas Savienības energotīklus savieno ar trešo valstu tīkliem, jo īpaši kaimiņvalstīs un valstīs, ar kurām Savienība ir iedibinājusi īpašu sadarbību enerģētikas jomā.
- (11) Lēš, ka līdz 2020. gadam Eiropas nozīmes elektroenerģijas un gāzes infrastruktūrā jāiegulda aptuveni 200 miljardi euro. Tā kā ieguldījumu apjomi ir ievērojami palielinājušies, salīdzinot ar pagātnes tendencēm, un energoinfrastruktūras prioritātes ir jāīsteno bez kavēšanās, ir vajadzīga jauna pieeja energoinfrastruktūras (īpaši pārrobežu) regulējumam un finansēšanai.
- (12) Komisijas dienestu darba dokumentā "Vajadzīgās investīcijas enerģētikas infrastruktūrā un to nepietiekamība"²⁶, kas iesniegts 2011. gada 10. jūnija Transporta, telekomunikāciju un enerģētikas padomei, uzsvērts, ka aptuveni puse no kopējiem ieguldījumiem, kas vajadzīgi līdz 2020. gadam, varētu nerealizēties vispār vai realizēties ar kavēšanos ar atļauju piešķiršanu, regulējumu un finansējumu saistītu šķēršļu dēļ.
- (13) Ar šo regulu paredz noteikumus Eiropas energotīklu savlaicīgai attīstībai un sadarbībai, lai sasniegtu Līgumā nospraustos enerģētikas politikas mērķus — nodrošināt enerģijas tirgus darbību, nodrošināt energoapgādes drošību Savienībā, veicināt energoefektivitāti un taupību, kā arī jaunu un neizsīkstošu enerģijas veidu attīstību, veicināt enerģijas tīklu savstarpēju savienojamību. Tiecoties sasniegt šos mērķus, šis priekšlikums sekmē gudru, ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi un nāk par labu visai Savienībai, proti, tās konkurētspējai un ekonomiskajai, sociālai un teritoriālajai kohēzijai.
- (14) Pēc intensīvām apspriedēm ar visām dalībvalstīm un ieinteresētajām pusēm Komisija ir noteikusi 12 stratēģiskas Eiropas energoinfrastruktūras prioritātes, no kuru īstenošanas līdz 2020. gadam ir atkarīgs, vai sasniegsim Savienības enerģētikas un klimata politikas mērķus. Prioritātes aptver dažādus ģeogrāfiskos reģionus vai tematiskās jomas tādās nozarēs kā elektroenerģijas pārvade un uzkrāšana, gāzes pārvade, glabāšana un sašķidrinātas vai saspīestas dabasgāzes infrastruktūra, oglekļa dioksīda transportēšana un naftas infrastruktūra.

²³ OV L 345, 23.12.2008., 75. lpp.

²⁴ COM(2011) 202 galīgā redakcija.

²⁵ COM(2011) 539.

²⁶ SEC(2011) 755

- (15) Kopējas ieinteresētības projekti būtu jānosaka, balstoties uz kopējiem, pārredzamiem un objektīviem kritērijiem, ņemot vērā to, kā tie sekmē enerģētikas politikas mērķu sasniegšanu. Ierosinātajiem projektiem elektroenerģijas un gāzes nodaļā vajadzētu būt iekļautiem jaunākajā pieejamajā elektroenerģijas tīkla attīstības desmit gadu plānā. Plānā jo īpaši jāņem vērā 4. februāra Eiropadomes sanāksmes secinājumi par nepieciešamību integrēt perifēros enerģijas tirgus.
- (16) Lai izpildītu Līguma par Eiropas Savienības darbību 172. pantu, būtu jāizveido reģionālās grupas, kas ierosinātu kopējas ieinteresētības projektus, kurus apstiprinātu dalībvalstis. Lai nodrošinātu plašu vienprātību, šīm reģionālajām grupām būtu jānodrošina cieša sadarbība starp dalībvalstīm, valstu regulatīvajām iestādēm, projektu virzītājiem un attiecīgajām ieinteresētajām personām. Sadarbībai pēc iespējas vajadzētu balstīties uz esošajām valstu regulatīvo iestāžu un pārvades sistēmu operatoru reģionālās sadarbības struktūrām, kā arī citām dalībvalstu un Komisijas izveidotām struktūrām.
- (17) Savienības kopējas ieinteresētības projektu sarakstā būtu jāiekļauj tikai tie projekti, kas visvairāk sekmē stratēģisko energoinfrastruktūras prioritāro koridoru un jomu īstenošanu. Tas nozīmē, ka lēmumu par sarakstu jāpieņem Komisijai, tomēr ievērojot dalībvalstu tiesības apstiprināt kopējas ieinteresētības projektus, kas saistīti ar to teritoriju. Kā liecina pievienotajā ietekmes novērtējumā veiktā analīze, elektroenerģijas nozarē ir aptuveni 100 šādu projektu, bet gāzes nozarē — 50.
- (18) Kopējas ieinteresētības projekti būtu jāīsteno pēc iespējas ātrāk, tie būtu cieši jāpārtrauga un jānovērtē, tajā pašā laikā līdz minimumam samazinot projekta virzītāju administratīvo slogu. Komisijai būtu jāieceļ Eiropas koordinatori projektiem, kas sastopas ar sevišķām grūtībām.
- (19) Atļauju piešķiršanas procedūras nedrīkst radīt ar projekta lielumu vai sarežģītību nesamērīgu administratīvo slogu vai radīt šķēršļus Eiropas tīklu attīstībai un piekļuvei tirgum. Eiropadome 2009. gada 19. februārī uzsvēra, ka nepieciešams apzināt šķēršļus investīcijām un likvidēt tos, tostarp racionalizējot plānošanas un konsultāciju procedūras. Šie secinājumi guva jaunu apstiprinājumu Eiropadomes 2011. gada 4. februāra sanāksmē, kur vēlreiz tika uzsvērts, ka ir svarīgi racionalizēt un uzlabot atļauju piešķiršanas procedūras, tomēr ievērojot valstu kompetenci.
- (20) Kopējas ieinteresētības projektiem valstu līmenī būtu jāpiešķir prioritārs statuss, lai nodrošinātu ātras administratīvās procedūras. Kompetentajām iestādēm kopējas ieinteresētības projekti būtu jāuzskata par projektiem sabiedrības interesēs. Projektiem, kam ir negatīva ietekme uz vidi, piešķir atļauju kā projektiem sevišķi svarīgu sabiedrības interešu labā, ja ir izpildīti visi nosacījumi saskaņā ar Direktīvu 92/43/EK un Direktīvu 2000/60/EK.
- (21) Izveidojot vienu kompetento iestādi valsts līmenī, kas integrē un koordinē visas atļaujas piešķiršanas procedūras ("vienas pieturas aģentūra"), samazinātos sarežģītība, palielinātos efektivitāte un pārredzamība un tiku sekmēta sadarbība starp dalībvalstīm.
- (22) Lai gan pastāv iedibināti standarti par sabiedrības līdzdalību tādu lēmumu pieņemšanā, kas skar vidi, ir vajadzīgi papildu pasākumi, lai nodrošinātu visaugstākos

pārredzamības un sabiedrības līdzdalības standartus attiecībā uz visiem kopējas ieinteresētības projektu atļauju piešķiršanas procedūru jautājumiem.

- (23) Padomes Direktīvas 85/337/EK (ar grozījumiem), Orhūsas konvencijas un Espo konvencijas pareiza un koordinēta piemērošana nodrošinātu, ka tiek saskaņoti galvenie vides ietekmējuma novērtēšanas principi, tostarp pārrobežu kontekstā. Dalībvalstīm būtu jākoordinē kopējas ieinteresētības projektu novērtēšana un, ja iespējams, jāsadara kopīgi novērtējumi.
- (24) Tā kā energoinfrastruktūras attīstība nedrīkst kavēties, atļauju piešķiršanas procedūru vienkāršošana jāpapildina ar skaidri noteiktu termiņu, kurā attiecīgajām kompetentajām iestādēm jāpieņem lēmums par projekta būvniecību. Šāds laika ierobežojums veicinātu efektīvāku procedūru definēšanu un īstenošanu, un tas nekādā ziņā nedrīkst apdraudēt augstos vides aizsardzības un sabiedrības līdzdalības standartus.
- (25) Šī regula, jo īpaši noteikumi par atļauju piešķiršanu, sabiedrības līdzdalību un kopējas ieinteresētības projektu īstenošanu, būtu jāpieņem, neskarot Savienības un starptautiskos tiesību aktus, tostarp noteikumus par vides un cilvēka veselības aizsardzību un noteikumus, kas pieņemti saskaņā ar kopējo zivsaimniecības un jūrlietu politiku.
- (26) Apspriežoties par pareizāko izmaksu sadalījumu, par pamatu būtu jāņem infrastruktūras projektu izmaksu un ieguvumu novērtējums, ko sagatavo, izmantojot saskaņotu metodoloģiju analīzei energosistēmas mērogā, un tīkla attīstības desmit gadu plānu ietvaros, kurus izstrādā pārvades sistēmu operatoru Eiropas tīkli saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija Regulu (EK) Nr. 714/2009 par nosacījumiem attiecībā uz piekļuvi tīklam elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecībā²⁷ un Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija Regulu (EK) Nr. 715/2009 par nosacījumiem attiecībā uz piekļuvi dabasgāzes pārvades tīkliem²⁸, un kuru pārskata Energoregulatoru sadarbības aģentūra saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija Regulu (EK) Nr. 713/2009, ar ko izveido Energoregulatoru sadarbības aģentūru²⁹.
- (27) Aizvien integrētākā iekšējā enerģijas tirgū ir nepieciešami skaidri un pārredzami noteikumi par izmaksu pārrobežu sadali, lai paātrinātu ieguldījumus pārrobežu infrastruktūrā. Eiropadome 2011. gada 4. februārī atgādināja, cik svarīgi ir veicināt tādu regulējumu, kas piesaista ieguldījumus tīkliem, kur tarifi tiek noteikti atbilstīgi ieguldījumu vajadzībām un pārrobežu ieguldījumu gadījumā izmaksas tiek pienācīgi sadalītas, tajā pašā laikā veicinot konkurenci un konkurētspēju (īpaši attiecībā uz Eiropas uzņēmumiem) un ņemot vērā ietekmi uz patērētājiem.
- (28) Pašreizējie tiesību akti par iekšējo enerģijas tirgu paredz, ka gāzes un elektroenerģijas tīklu piekļuves tarifi dod pietiekamu stimulu ieguldījumiem. Piemērojot tiesību aktus par iekšējo enerģijas tirgu, valstu regulatīvajām iestādēm būtu jānodrošina, ka stimuli realizēt kopējas ieinteresētības projektus, tostarp ilgtermiņa stimuli, ir samērīgi ir projekta specifisko riska līmeni. Tas jo īpaši attiecas uz inovatīvām pārvades

²⁷ OV L 211, 14.8.2009., 15. lpp.

²⁸ OV L 211, 14.8.2009., 36. lpp.

²⁹ OV L 211, 14.8.2009., 1. lpp.

tehnoloģijām elektroenerģijas nozarē, lai būtu iespējams tīklā plaši integrēt atjaunojamo enerģiju, decentralizētus energoresursus vai regulējamu pieprasījumu savstarpēji savienotos tirgos, un uz gāzes pārvades infrastruktūru, kas tirgum piedāvā jaudas rezerves vai elastību, lai būtu iespējama īstermiņa apmaiņa vai rezerves apgāde piegādes pārrāvumu gadījumos.

- (29) Eiropas enerģētikas programma ekonomikas atveseļošanai (EEPEA)³⁰ ir pierādījusi, ka, īstenojot Eiropas nozīmes projektus, ļoti vērtīgi ir piesaistīt privāto finansējumu ar ievērojama Savienības finansiālā atbalsta starpniecību. Eiropadome 2011. gada 4. februārī atzina, ka dažiem energoinfrastruktūras projektiem var būt nepieciešams ierobežots publiskais finansējums, lai piesaistītu privāto finansējumu. Ņemot vērā ekonomikas un finanšu krīzi un budžeta ierobežojumus, nākamajā daudzgadu finanšu shēmā būtu jāparedz mērķtiecīgs atbalsts dotāciju un finanšu instrumentu veidā, lai piesaistītu jaunus ieguldītājus energoinfrastruktūras prioritārajiem koridoriem un jomām, tajā pašā laikā nodrošinot, ka Savienības budžeta ieguldījums ir pēc iespējas mazāks.
- (30) Kopējas ieinteresētības projektiem elektroenerģijas, gāzes un oglekļa dioksīda jomā vajadzētu būt tiesīgiem saņemt Savienības finansiālo atbalstu vai nu dotāciju, vai inovatīvu finanšu instrumentu veidā, kas paredzēts pētījumiem un — ar konkrētiem nosacījumiem — arī darbiem, saskaņā ar ierosināto Regulu par Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu (EISI regula). Tas dos iespēju sniegt pielāgotu atbalstu tiem kopējas ieinteresētības projektiem, kas nav dzīvotspējīgi pašreizējā regulējumā un tirgus apstākļos. Šādam finansiālajam atbalstam vajadzētu nodrošināt vajadzīgo sinerģiju ar finansējumu saskaņā ar citām Savienības rīcībpolitikām. Konkrētāk, Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments finansēs Eiropas nozīmes energoinfrastruktūru, bet struktūrfondi finansēs vietējas vai reģionālas nozīmes viedos energosadales tīklus. Tādējādi divi finansējuma avoti viens otru papildinās.
- (31) Tāpēc būtu jāatceļ Lēmums 1364/2006/EK.
- (32) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķi, proti, Eiropas energotīklu attīstību un sadarbību un pieslēgumus šādiem tīkliem, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, un to, ka šo mērķi var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar proporcionalitātes principu, kā noteikts minētajā pantā, šī regula nosaka tikai to, kas ir vajadzīgs šā mērķa sasniegšanai,

³⁰

OV L 200, 31.7.2009., 31. lpp.

I NODAĻA – VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

1. pants

Priekšmets un darbības joma

1. Ar šo regulu nosaka vadlīnijas I pielikumā minēto Eiropas energoinfrastruktūras prioritāro koridoru un jomu savlaicīgai attīstībai un sadarbībai.
2. Konkrētāk, šī regula:
 - (a) paredz noteikumus, kā apzināt tādus kopējas ieinteresētības projektus, kas vajadzīgi, lai īstenotu šos prioritāros koridorus un jomas, un kas ietilpst kādā no II pielikumā minētajām energoinfrastruktūras kategorijām (elektroenerģija, gāze, nafta un oglekļa dioksīds);
 - (b) sekmē kopējas ieinteresētības projektu savlaicīgu īstenošanu, jo paātrina atļauju piešķiršanu un vairo sabiedrības līdzdalību;
 - (c) paredz noteikumus izmaksu pārrobežu sadalei un ar risku saistītiem stimuliem attiecībā uz kopējas ieinteresētības projektiem;
 - (d) paredz nosacījumus, ar kādiem kopējas ieinteresētības projekti ir tiesīgi saņemt Savienības finansiālo atbalstu saskaņā ar [Eiropas Parlamenta un Padomes regulu, ar ko izveido Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu].

2. pants

Definīcijas

Papildus Direktīvas 2009/28/EK, Direktīvas 2009/72/EK, Direktīvas 2009/73/EK, Regulas (EK) Nr. 713/2009, Regulas (EK) Nr. 714/2009 un Regulas (EK) Nr. 715/2009 definīcijām šajā regulā izmanto šādas definīcijas:

1. "energoinfrastruktūra" ir jebkādas materiālas iekārtas, kas paredzētas elektroenerģijas vai gāzes pārvadei un sadalei, naftas vai oglekļa dioksīda transportēšanai, elektroenerģijas vai gāzes glabāšanai, un kas atrodas Savienības teritorijā vai savieno Savienību ar vienu vai vairākām trešām valstīm;
2. "visaptverošs lēmums" ir lēmums, ko kompetentā iestāde pieņem par to, vai piešķirt vai atteikt atļauju būvēt ar projektu saistītu energoinfrastruktūru, neskarot nekādus tālākus lēmumus, kas pieņemti saistībā ar piekļuves piešķiršanu īpašumam, vai nekādas pārsūdzības procedūras administratīvā kārtā vai tiesā;
3. "projekts" ir viena vai vairākas līnijas, cauruļvadi, objekti, iekārtas, aprīkojums un saistītas infrastruktūras kategorijas, kā izklāstīts II pielikumā, kuru mērķis ir jaunas

energoinfrastruktūras būve vai esošās energoinfrastruktūras nostiprināšana vai modernizācija;

4. "kopējas ieinteresētības projekts" ir projekts, kas nepieciešams, lai īstenotu I pielikumā minētos energoinfrastruktūras prioritāros koridorus un jomas;
5. "projekta virzītājs" ir
 - (a) pārvades sistēmas operators vai sadales sistēmas operators, vai cits operators vai ieguldītājs, kas realizē kopējas ieinteresētības projektu; vai
 - (b) ja ir vairāki pārvades sistēmu operatori, sadales sistēmu operatori, citi operatori, ieguldītāji vai to grupa — struktūra, kas ir juridiska persona saskaņā ar piemērojamiem valsts tiesību aktiem, kura izveidota ar to noslēgtu līgumu un kura spēj uzņemties juridiskas saistības un finansiālas saistības to pušu vārdā, kas noslēgušas minēto līgumu.

II NODAĻA — KOPĒJAS IEINTERESĒTĪBAS PROJEKTI

3. pants

Kopējas ieinteresētības projektu apzināšana

1. Komisija izveido Savienības sarakstu ar kopējas ieinteresētības projektiem. Sarakstu pārskata un atjaunina pēc nepieciešamības reizi divos gados. Pirmo sarakstu pieņem ne vēlāk kā līdz 2013. gada 31. jūlijam.
2. Lai apzinātu kopējas ieinteresētības projektus, Komisija izveido Reģionālo grupu ("Grupa"), kā definēts III pielikuma 1. sadaļā, balstoties uz katru prioritāro koridoru un jomu un attiecīgo ģeogrāfisko aptvērumu, kā izklāstīts I pielikumā.
3. Katra Grupa saskaņā ar III pielikumā 2. sadaļā izklāstīto procedūru sagatavo ierosināto kopējas ieinteresētības projektu sarakstu atbilstīgi tam, kāds ir katra projekta devums I pielikumā minēto energoinfrastruktūras prioritāro koridoru un jomu īstenošanā, un atbilstīgi to atbilstībai 4. pantā minētajiem kritērijiem. Katram atsevišķam projekta priekšlikumam ir vajadzīgs tās(to) dalībvalsts(-u) apstiprinājums, uz kuru teritoriju šis projekts attiecas.
4. Attiecībā uz elektroenerģijas un gāzes projektiem, kas ietilpst kādā no II pielikuma 1. un 2. punktā minētajām kategorijām, katra Grupa ne vēlāk kā sešus mēnešus pirms tam, kad tiek pieņemts 1. punktā minētais Savienības saraksts, savu ierosināto kopējas ieinteresētības projektu sarakstu iesniedz Energoregulatoru sadarbības aģentūrai ("Aģentūra").

Attiecībā uz naftas un oglekļa dioksīda transportēšanas projektiem, kas ietilpst kādā no II pielikuma 3. un 4. punktā minētajām kategorijām, katra Grupa ne vēlāk kā sešus mēnešus pirms tam, kad tiek pieņemts 1. punktā minētais Savienības saraksts, savu ierosināto kopējas ieinteresētības projektu sarakstu iesniedz Komisijai.

5. Attiecībā uz elektroenerģijas un gāzes projektiem, kas ietilpst kādā no II pielikuma 1. un 2. punktā minētajām kategorijām, Aģentūra divu mēnešu laikā kopš dienas, kad tā saņēmusi 4. punkta pirmajā daļā minēto ierosināto kopējas ieinteresētības projektu sarakstu, iesniedz Komisijai atzinumu par ierosināto kopējas ieinteresētības projektu sarakstu, jo īpaši ņemot vērā, vai visas Grupas ir konsekventi piemērojušas 4. pantā minētos kritērijus, un analīzes rezultātus, ko veikuši elektroenerģijas un gāzes PSOET saskaņā ar III pielikuma 2.6. punktu.
6. Attiecībā uz naftas un oglekļa dioksīda transportēšanas projektiem, kas ietilpst kādā no II pielikuma 3. un 4. punktā minētajām kategorijām, Komisija izvērtē, kā piemēroti 4. pantā minētie kritēriji. Attiecībā uz oglekļa dioksīda projektiem, kas ietilpst II pielikuma 4. punktā minētajā kategorijā, Komisija arī ņem vērā paplašināšanas iespējas nākotnē, lai iesaistītu vēl citas dalībvalstis.
7. Kad Komisija ir pieņēmusi lēmumu par sarakstu, kā minēts 1. punktā, kopējas ieinteresētības projekti kļūst par attiecīgo reģionālo ieguldījumu plānu neatņemamu daļu saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 714/2009 un 715/2009 12. pantu un par attiecīga valsts tīkla attīstības desmit gadu plāna neatņemamu daļu saskaņā ar Direktīvu 72/2009/EK un 73/2009/EK 22. pantu, un pēc vajadzības par citu valsts infrastruktūras plānu neatņemamu daļu. Šajos plānos projektiem piešķir vislielāko iespējamo prioritāti.

4. pants

Kopējas ieinteresētības projektu kritēriji

1. Kopējas ieinteresētības projekti atbilst šādiem vispārīgiem kritērijiem:
 - (a) projekts ir nepieciešams, lai īstenotu I pielikumā minētos energoinfrastruktūras prioritāros koridorus un jomas; un
 - (b) projekts ir dzīvotspējīgs no ekonomiskā, sociālā un vides viedokļa; un
 - (c) projektā ir iesaistītas vismaz divas dalībvalstis, proti, tas vai nu tieši šķērso vienas vai vairāku dalībvalstu robežu, vai atrodas vienas dalībvalsts teritorijā un tam ir ievērojama pārrobežu ietekme, kā izklāstīts IV pielikuma 1. punktā;
2. Bez tam kopējas ieinteresētības projektiem, kas ietilpst specifiskās energoinfrastruktūras kategorijās, piemēro šādus specifiskus kritērijus.
 - (a) Attiecībā uz elektroenerģijas pārvades un glabāšanas projektiem, kas ietilpst kādā no II pielikuma 1. punkta a) līdz d) apakšpunktā minētajām kategorijām, projekts būtiski sekmē vismaz vienu no šiem specifiskajiem kritērijiem:
 - tirgus integrācija, konkurence un sistēmas elastība;
 - ilgtspējība, *inter alia* atjaunojamās enerģijas pārvade no ražošanas vietām uz lielākajiem patēriņa centriem un glabāšanas vietām;
 - sadarbība un sistēmas ekspluatācijas drošība.

- (b) Attiecībā uz gāzes projektiem, kas ietilpst kādā no II pielikuma 2. punktā minētajām kategorijām, projekts būtiski sekmē vismaz vienu no šiem specifiskajiem kritērijiem:
- tirgus integrācija, sadarbība un sistēmas elastība;
 - apgādes drošība, *inter alia* piegāžu avotu, piegāžu partneru un maršrutu diversifikācija;
 - konkurence, *inter alia* piegāžu avotu, piegāžu partneru un maršrutu diversifikācija;
 - ilgtspējība.
- (c) Attiecībā uz elektroenerģijas viedo tīklu projektiem, kas ietilpst kādā no II pielikuma 1. punkta e) apakšpunktā minētajām kategorijām, projekts būtiski sekmē vismaz vienu no šādām specifiskām funkcijām:
- tīkla lietotāju integrācija un iesaistīšanās saistībā ar jaunām tehniskām prasībām attiecībā uz elektroenerģijas piedāvājumu un pieprasījumu;
 - elektroenerģijas pārvades un sadales efektivitāte un sadarbība tīkla ikdienas ekspluatācijā;
 - tīkla drošība, sistēmu kontrole un piegādes kvalitāte;
 - optimizēta plānošana par rentabliem ieguldījumiem tīklos nākotnē;
 - tirgus darbība un pakalpojumi klientiem;
 - lietotāju iesaistīšana energopatēriņa vadībā.
- (d) Attiecībā uz naftas transportēšanas projektiem, kas ietilpst kādā no II pielikuma 3. punktā minētajām kategorijām, projekts būtiski sekmē šādus trīs specifiskos kritērijus:
- apgādes drošība, samazinot atkarību no viena piegādes avota vai maršruta;
 - efektīva un ilgtspējīga resursu izmantošana, mazinot vides riskus;
 - sadarbība.
- (e) Attiecībā uz oglekļa dioksīda transportēšanas projektiem, kas ietilpst kādā no II pielikuma 4. punktā minētajām kategorijām, projekts būtiski sekmē šādus trīs specifiskos kritērijus:
- oglekļa dioksīda emisiju novēršana ar zemām izmaksām, tajā pašā laikā neapdraudot energapgādes drošību;
 - oglekļa dioksīda transportēšanas noturības un drošības palielināšana;

- efektīva resursu izmantošana, lai būtu iespējams pieslēgums vairākiem CO₂ avotiem un glabātavām, izmantojot kopīgu infrastruktūru un samazinot vides noslodzi un riskus.
- 3. Attiecībā uz projektiem, kas ietilpst II pielikuma 1.–3. punktā minētajās kategorijās, šajā pantā uzskaitītos kritērijus izvērtē pēc IV pielikuma 2.–5. minētajiem rādītājiem.
- 4. Sarindojot projektus pēc tā, kā tie sekmē tās pašas prioritātes īstenošanu, pienācīgu uzmanību pievērš tam, cik steidzams ir katrs ierosinātais projekts, lai sasniegtu enerģētikas politikas mērķus — tirgus integrāciju un konkurenci, ilgtspējību un apgādes drošību —, cik daudzas dalībvalstis katrs projekts ietekmē un kādā mērā tas ir komplementārs ar citiem ierosinātajiem projektiem. Attiecībā uz projektiem, kas ietilpst II pielikuma 1. punkta e) apakšpunktā minētajā kategorijā, pienācīgu uzmanību pievērš arī projekta skarto lietotāju skaitam, gada energopatēriņam un no elastīgas dispečervadības avotiem saražotas enerģijas īpatsvaram teritorijā, kur atrodas lietotāji.

5. pants ***Īstenošana un uzraudzība***

1. Projekta virzītāji kopējas ieinteresētības projektus īsteno saskaņā ar īstenošanas plānu, kurā iekļauts priekšizpētes un projektēšanas pētījumu, regulatīvo iestāžu apstiprināšanas, celtniecības un laišanas ekspluatācijā grafiks un 11. panta 3. punktā minētais atļaujas piešķiršanas grafiks. Pārvaldes sistēmu operatori, sadales sistēmu operatori vai citi operatori realizē kopējas ieinteresētības projektu savā jomā.
2. Aģentūra un Grupas seko līdzi kopējas ieinteresētības projektu īstenošanas gaitai. Grupas var pieprasīt papildu informāciju, ko sniedz saskaņā ar 3., 4. un 5. punktu, verificēt sniegto informāciju uz vietas un sasaukt sanāksmes ar attiecīgajām pusēm. Grupas var arī pieprasīt Aģentūrai veikt pasākumus, lai atvieglinātu kopējas ieinteresētības projektu īstenošanu.
3. Līdz 31. martam katru gadu pēc gada, kurā izraudzīti kopējas ieinteresētības projekti saskaņā ar 4. pantu, projekta virzītāji iesniedz gada ziņojumu Aģentūrai par katru projektu, kas ietilpst II pielikuma 1. un 2. punktā minētajās kategorijās, vai attiecīgajai Grupai par katru projektu, kas ietilpst II pielikuma 3. un 4. punktā minētajās kategorijās. Ziņojumā izklāsta:
 - (a) kādas sekmes gūtas projekta izstrādē, celtniecībā un laišanā ekspluatācijā, jo īpaši attiecībā uz atļauju piešķiršanas un konsultāciju procedūrām;
 - (b) attiecīgā gadījumā — vai ir aizkavēšanās salīdzinājumā ar īstenošanas plānu, un vai ir piedzīvotas citas grūtības.
4. Trīs mēnešu laikā kopš gada ziņojumu saņemšanas Aģentūra Grupām iesniedz konsolidētu ziņojumu par kopējas ieinteresētības projektiem, kas ietilpst II pielikuma 1. un 2. punktā minētajās kategorijās, kurā izvērtētas gūtās sekmes un vajadzības gadījumā ierosināti pasākumi, kā pārvarēt aizkavēšanos un konstatētās grūtības. Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 713/2009 6. panta 8. un 9. punkta noteikumiem novērtējumā aplūko arī to, vai tiek konsekventi īstenoti Savienības tīklu attīstības

plāni attiecībā uz I pielikumā minētajiem energoinfrastruktūras prioritārajiem koridoriem un jomām.

5. Katru gadu 9. pantā minētās attiecīgās kompetentās iestādes sanāksmē, ko organizē pēc tam, kad saņemti 3. punktā minētie gada ziņojumi, ziņo attiecīgajai grupai par to teritorijā esošo kopējas ieinteresētības projektu īstenošanas stadiju un — attiecīgā gadījumā — īstenošanas aizkavēšanos.
6. Ja kopējas ieinteresētības projekta laišana ekspluatācijā bez pienācīga pamatojuma ir aizkavējusies par vairāk nekā diviem gadiem salīdzinājumā ar īstenošanas plānu:
 - (a) attiecīgā projekta virzītājs akceptē viena vai vairāku citu operatoru vai ieguldītāju ieguldījumus, lai īstenotu projektu. Sistēmas operators, kura teritorijā atrodas ieguldījumu objekts, sniedz īstenošanai(-iem) operatoram(-iem) vai ieguldītājam(-iem) visu ieguldījuma veikšanai vajadzīgo informāciju, pieslēdz jaunos aktīvus pārvades sistēmai un dara visu iespējamo, lai atvieglinātu ieguldījumu projekta īstenošanu un kopējas ieinteresētības projekta drošu, uzticamu un efektīvu ekspluatāciju un uzturēšanu;
 - (b) Komisija var nākt klajā ar uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus, kurā var piedalīties ikviens projekta virzītājs, lai izbūvētu projektu atbilstīgi pieņemtajam grafikam.
7. Kopējas ieinteresētības projektu var svītrot no Savienības kopējas ieinteresētības projektu saraksta saskaņā ar 3. panta 1. punkta otrajā teikumā minēto procedūru, ja:
 - (a) izmaksu un ieguvumu analīze energosistēmas mērogā, ko veicis PSOET saskaņā ar III pielikuma 6. punktu, attiecībā uz projektu nav pozitīva;
 - (b) projekts vairs nav iekļauts tīkla attīstības desmit gadu plānā;
 - (c) projekts 3. panta 1. punktā minētajā sarakstā tika iekļauts, balstoties uz nepareizu informāciju, kas bija noteicošais faktors, pieņemot lēmumu;
 - (d) projekts neatbilst spēkā esošajiem Savienības tiesību aktiem.

Projekti, kas svītroti no Savienības saraksta, zaudē visas tiesības un saistības, kas saskaņā ar šo regulu attiecas uz kopējas ieinteresētības projektiem. Šis pants neskar Savienības finansējumu, kas projektam izmaksāts, pirms pieņemts lēmums par tā svītrošanu no saraksta.

6. pants ***Eiropas koordinatori***

1. Ja kopējas ieinteresētības projekts sastopas ar ievērojamām īstenošanas grūtībām, Komisija var iecelt Eiropas koordinatoru uz laika periodu, kas nepārsniedz 1 gadu un ko var divas reizes pagarināt.
2. Eiropas koordinatoram ir šādi uzdevumi:

- (a) virzīt projektu(-us), kuriem viņš(-a) iecelts par Eiropas koordinatoru, un pārrobežu dialogu starp projekta virzītājiem un visām ieinteresētajām personām;
 - (b) pēc vajadzības palīdzēt visām pusēm apspriesties ar ieinteresētajām personām un saņemt projektam(-iem) nepieciešamās atļaujas;
 - (c) nodrošināt, ka projekta(-u) sagatavošanai un īstenošanai attiecīgās dalībvalstis sniedz pienācīgu atbalstu un stratēģisku orientāciju;
 - (d) katru gadu iesniegt Komisijai ziņojumu par projekta(-u) gaitu un par visām grūtībām un šķēršļiem, kas varētu ievērojami aizkavēt projekta(-u) laišanu ekspluatācijā. Šo ziņojumu Komisija pārsūta attiecīgajām grupām un Eiropas Parlamentam.
3. Eiropas koordinatoru izvēlas, pamatojoties uz viņa pieredzi viņam uzticēto specifisko uzdevumu jomā attiecībā uz šo projektu(-iem).
 4. Lēmumā par Eiropas koordinatora iecelšanu nosaka kārtību attiecībā uz pilnvaru ilgumu, specifiskajiem uzdevumiem un attiecīgajiem termiņiem, kā arī izmantojamo metodoloģiju. Koordinācijas darbam ir jābūt samērīgam ar projekta(-u) sarežģītību un aplēstajām izmaksām.
 5. Attiecīgās dalībvalstis sadarbojas ar Eiropas koordinatoru, tam pildot 2. un 4. punktā minētos uzdevumus.

III NODAĻA – Atļauju piešķiršana un sabiedrības līdzdalība

7. pants

Kopējas ieinteresētības projektiem piemērojamā kārtība

1. Lai paātrinātu atļauju piešķiršanas procedūras un sekmētu sabiedrības iesaistīšanos, šīs nodaļas noteikumi ir piemērojami visiem kopējas ieinteresētības projektiem.

8. pants

Kopējas ieinteresētības projektu "prioritārais statuss"

1. Kopējas ieinteresētības projektiem piešķir augstāko iespējamo valsts nozīmes statusu un atļauju piešķiršanas procedūru laikā tos uzskata par šādas nozīmes projektiem, ja šādu kārtību paredz valsts tiesību akti, kas piemērojami attiecīgajam energoinfrastruktūras veidam, un saskaņā ar šo kārtību.
2. Savienības kopējas ieinteresētības projektu saraksta pieņemšana nozīmē, ka šie projekti ir atbilst sabiedrības interesēm un vajadzībām attiecīgajās dalībvalstīs, un to atzīst visas iesaistītās puses.

3. Lai nodrošinātu ar kopējas ieinteresētības projektiem saistītās dokumentācijas efektīvu administratīvo apstrādi, projekta virzītāji un visas attiecīgās iestādes nodrošina, ka šai dokumentācijai no resursu sadales viedokļa tiek piemērots vislabvēlīgākais režīms.
4. Lai ievērotu 11. pantā minētos termiņus un samazinātu administratīvo slogu saistībā ar kopējas ieinteresētības projektu īstenošanu, dalībvalstis deviņu mēnešu laikā kopš šīs regulas stāšanās spēkā veic pasākumus, lai optimizētu vides novērtējuma procedūras. Šie pasākumi neskar saistības, kas izriet no Savienības tiesību aktiem.

Komisija trīs mēnešu laikā kopš šīs regulas stāšanās spēkā izdod vadlīnijas, lai palīdzētu dalībvalstīm definēt piemērotus pasākumus un lai nodrošinātu to vides novērtējuma procedūru saskanīgu piemērošanu, kas nepieciešamas kopējas ieinteresētības projektiem saskaņā ar ES tiesību aktiem.

5. Attiecībā uz ietekmi uz vidi, kas minēta Direktīvas 92/43/EK 6. panta 4. punktā un Direktīvas 2000/60/EK 4. panta 7. punktā, kopējas ieinteresētības projektus uzskata par projektiem sabiedrības interesēs un var uzskatīt par projektiem "sevišķi svarīgu sabiedrības interešu labā", ar nosacījumu, ka ir ievēroti visi minētajās direktīvās paredzētie nosacījumi.

Ja saskaņā ar Direktīvu 92/43/EK ir vajadzīgs Komisijas atzinums, Komisija un kompetentā iestāde saskaņā ar 9. pantu nodrošina, ka lēmums par to, vai projekts ir "sevišķi svarīgu sabiedrības interešu labā", tiek pieņemts 11. panta 1. punktā minētajā termiņā.

9. pants

Atļauju piešķiršanas procedūras organizācija

1. Sešu mēnešu laikā kopš šīs regulas stāšanās spēkā katra dalībvalsts ieceļ vienu valsts kompetento iestādi, kas ir atbildīga par atļauju piešķiršanas procedūras atvieglināšanu un koordinēšanu kopējas ieinteresētības projektiem un par attiecīgu atļaujas piešķiršanas procedūras uzdevumu izpildi, kā noteikts šajā nodaļā.
2. Kompetentā iestāde, neskarot attiecīgās prasības saskaņā ar Savienības un starptautiskajiem tiesību aktiem, 11. panta 1. punktā minētajā termiņā pieņem visaptverošu lēmumu saskaņā ar vienu no šādām shēmām:
 - (a) integrētā shēma: kompetentās iestādes izdots visaptverošais lēmums ir vienīgais juridiski saistošais lēmums, kas izriet no atļauju piešķiršanas oficiālās procedūras. Ja projekts attiecas uz citām iestādēm, tās saskaņā ar valsts tiesību aktiem var procedūras gaitā sniegt savu atzinumu, kuru kompetentā iestāde ņem vērā;
 - (b) koordinētā shēma: visaptverošais lēmums var sastāvēt no vairākiem atsevišķiem juridiski saistošiem lēmumiem, ko izdod kompetentā iestāde un citas attiecīgās iestādes. Kompetentā iestāde katrā gadījumā atsevišķi nosaka saprātīgu termiņu, kurā jāpieņem atsevišķie lēmumi. Kompetentā iestāde var pieņemt atsevišķu lēmumu citas attiecīgās valsts iestādes vietā, ja minētā cita iestāde šādu lēmumu nepieņem noteiktajā termiņā un ja aizkavēšanos nevar pienācīgi pamatot. Kompetentā iestāde var atcelt citas valsts iestādes atsevišķu

lēmumu, ja tā uzskata, ka lēmums nav pietiekami pamatots, proti, attiecīgā iestāde nav izklāstījusi pietiekamus pierādījumus. Kompetentā iestāde nodrošina, ka tiek ievērotas attiecīgās starptautisko un Savienības tiesību aktu prasības, un tai pienācīgi jāpamato savs lēmums.

3. Ja kopējas ieinteresētības projekta dēļ lēmumi jāpieņem divās vai vairākās dalībvalstīs, attiecīgās kompetentās iestādes veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu efektīvu un lietderīgu savstarpējo sadarbību un koordināciju, tostarp ievēro Espo konvenciju un 11. panta 3. punkta noteikumus. Dalībvalstis cenšas paredzēt kopīgas procedūras, jo īpaši attiecībā uz vides ietekmējuma novērtējumiem.
4. Dalībvalstis cenšas nodrošināt, ka pārsūdzības, ar ko apstrīd visaptverošā lēmuma likumību pēc būtības vai procesuālo likumību, tiek izskatītas pēc iespējas efektīvāk.

10. pants

Pārredzamība un sabiedrības līdzdalība

1. Lai palielinātu pārredzamību attiecībā uz visām iesaistītajām personām, kompetentā iestāde deviņu mēnešu laikā kopš šīs regulas stāšanās spēkā publicē rokasgrāmatu par atļauju piešķiršanas procedūrām, kas piemērojamas kopējas ieinteresētības projektiem. Rokasgrāmatu pēc vajadzības atjaunina un dara pieejamu sabiedrībai. Rokasgrāmatā iekļauj vismaz VI pielikuma 1. punktā norādīto informāciju.
2. Neskarot prasības, kas izriet no Orhūsas un Espo konvencijām un attiecīgajiem Savienības tiesību aktiem, visas atļauju piešķiršanās procedūrā iesaistītās puses ievēro VI pielikuma 2. punktā izklāstītos sabiedrības līdzdalības principus.
3. Projekta virzītājs trīs mēnešu laikā kopš atļauju piešķiršanas procedūras sākuma saskaņā ar 11. panta 1. punkta a) apakšpunktu izstrādā un kompetentajai iestādei iesniedz sabiedrības līdzdalības koncepciju. Kompetentā iestāde viena mēneša laikā apstiprina sabiedrības līdzdalības koncepciju vai prasa tajā izdarīt grozījumus. Koncepcijā iekļauj vismaz VI pielikuma 3. punktā norādīto informāciju.
4. Pirms pieteikuma dokumentācija tiek iesniegta kompetentajai iestādei saskaņā ar 11. panta 1. punkta a) apakšpunktu, notiek vismaz viena sabiedriskā apspriešana, ko rīko projekta virzītājs vai, ja to paredz valsts tiesību akti, kompetentā iestāde. Sabiedriskajā apspriešanā VI pielikuma 2. punkta a) apakšpunktā minētās ieinteresētās personas tiek par projektu informētas jau agrīnā posmā, tiek noteikta vispiemērotākā vieta vai trase un tiek apzināti būtiskie jautājumi, kas jāaplūko pieteikuma dokumentācijā. Uz šādu sabiedrisko apspriešanu attiecināmais prasību minimums norādīts VI pielikuma 4. punktā. Projekta virzītājs pirms pieteikuma dokumentācijas iesniegšanas sagatavo ziņojumu, kurā apkopoti rezultāti pasākumiem saistībā ar sabiedrības līdzdalību, un šo ziņojumu projekta virzītājs kopā ar pieteikuma dokumentāciju iesniedz kompetentajai iestādei, kura, pieņemot visaptverošo lēmumu, šos rezultātus pienācīgi ņem vērā.
5. Ja projekts šķērso divu vai vairāku dalībvalstu robežu, sabiedriskās apspriešanas saskaņā ar 4. punktu katrā no iesaistītajām dalībvalstīm rīko ne vēlāk kā divus mēnešus no dienas, kad vienā no šīm dalībvalstīm notikusi pirmā sabiedriskā apspriešana.

6. Ja projektam varētu būt būtiska nelabvēlīga pārrobežu ietekme vienā vai vairākās kaimiņu dalībvalstīs, t.i., ja ir piemērojams Direktīvas 85/337/EEK 7. pants un Espo konvencija, attiecīgo informāciju dara pieejamu kaimiņu dalībvalsts(-u) kompetentajai iestādei. Kaimiņu dalībvalsts(-u) kompetentā iestāde norāda, vai tā vēlas piedalīties attiecīgajās sabiedriskās apspriešanas procedūrās.
7. Projekta virzītājs vai, ja to paredz valsts tiesību akti, kompetentā iestāde izveido un regulāri atjaunina projekta vietni, kurā publicē attiecīgo informāciju par projektu; vietnē ir norādīta saite uz Komisijas vietni, un tā atbilst VI pielikuma 5. punkta prasībām. Sensitīva komercinformācija ir konfidenciāla.

Bez tam projekta virzītāji publicē attiecīgo informāciju, izmantojot citus piemērotus informēšanas līdzekļus, kam sabiedrība var brīvi piekļūt.

11. pants

Atļauju piešķiršanas procedūras ilgums un norise

1. Atļauju piešķiršanas procedūra sastāv no diviem posmiem un nepārsniedz trīs gadus:
 - (a) pirmspieteikuma procedūra, kas aptver periodu no atļauju piešķiršanas procedūras sākuma līdz brīdim, kad kompetentā iestāde pieņem pieteikuma dokumentāciju, nepārsniedz divus gadus.

Lai noteiktu atļauju piešķiršanas procedūras sākumu, projekta virzītājs(-i) attiecīgās dalībvalsts(-u) kompetentajai iestādei rakstiski paziņo par projektu, un paziņojumā pietiekami detalizēti izklāsta projektu. Ne vēlāk kā divu nedēļu laikā kopš paziņojuma saņemšanas kompetentā iestāde vai nu rakstiski akceptē paziņojumu, vai arī to noraida, ja uzskata, ka projekts vēl nav gatavs atļauju piešķiršanas procedūrai. Noraidījuma gadījumā kompetentā iestāde savu lēmumu pamato. Par atļauju piešķiršanas procedūras sākumu uzskata dienu, kad kompetentā iestāde paraksta paziņojuma akceptēšanu. Ja iesaistītas divas vai vairākas dalībvalstis, par atļauju piešķiršanas procedūras sākumu uzskata dienu, kad pēdējā attiecīgā kompetentā iestāde akceptē paziņojumu.
 - (b) oficiālā atļauju piešķiršanas procedūra, kas aptver periodu no iesniegtās pieteikuma dokumentācijas akceptēšanas līdz brīdim, kad kompetentā iestāde pieņem visaptverošu lēmumu, nepārsniedz vienu gadu. Dalībvalstis var noteikt īsāku termiņu, ja to uzskata par vajadzīgu.
2. Viena mēneša laikā kopš atļauju piešķiršanas procedūras sākuma saskaņā ar 1. punkta a) apakšpunktu kompetentā iestāde ciešā sadarbībā ar citām attiecīgajām iestādēm nosaka tās informācijas apjomu un detalizācijas pakāpi, kas projekta virzītājam jāiesniedz kā daļa no pieteikuma dokumentācijas, lai saņemtu visaptverošu lēmumu. Informācijas apjomu un detalizācijas pakāpi nosaka pēc VI pielikuma 1. punkta e) apakšpunktā minētā kontrolsaraksta. Šajā nolūkā notiek vismaz viena sanāksme, kurā piedalās kompetentā iestāde un projekta virzītājs, un — ja kompetentā iestāde to uzskata par vajadzīgu — citas iestādes un ieinteresētās personas. Ne vēlāk kā viena mēneša laikā pēc šīs sanāksmes projekta virzītājam nosūta un sabiedrībai dara zināmu detalizētu pieteikuma iesniegšanas kārtību, kurā iekļauj arī sanāksmes rezultātus.

3. Trīs mēnešu laikā kopš atļauju piešķiršanas procedūras sākuma saskaņā ar 1. punkta a) apakšpunktu kompetentā iestāde ciešā sadarbībā ar projekta virzītāju un citām iesaistītajām iestādēm, kā arī ņemot vērā saskaņā ar 2. punktu veikto pasākumu rezultātus, izstrādā sīku atļauju piešķiršanas procedūras grafiku, kurā norāda vismaz:
- (a) saņemamos lēmumus un atzinumus;
 - (b) potenciāli iesaistītās iestādes, ieinteresētās personas un sabiedrību;
 - (c) procedūras atsevišķos posmus un to ilgumu;
 - (d) būtiskākos sasniedzamos starprezultātus un to termiņus, ņemot vērā gaidāmo visaptverošo lēmumu;
 - (e) iestāžu plānotos resursus un iespējamās vajadzības pēc papildu resursiem.
- Ja projekti šķērso divu vai vairāku dalībvalstu robežu, iesaistīto dalībvalstu kompetentās iestādes salāgo savus grafikus un izstrādā kopīgu grafiku.
4. Projekta virzītājs nodrošina, ka pieteikuma dokumentācija ir pilnīga un pienācīgā kvalitātē, un lūdz kompetentās iestādes atzinumu pēc iespējas drīzāk pirmspieteikuma procedūras laikā. Projekta virzītājs sadarbojas ar kompetento iestādi, lai ievērotu termiņus un detalizēto grafiku, kā minēts 3. punktā.
5. Viena mēneša laikā pēc pieteikuma dokumentācijas saņemšanas kompetentā iestāde vajadzības gadījumā pieprasa projekta virzītājam sniegt trūkstošo informāciju, un šie pieprasījumi var attiekties tikai uz jautājumiem, kas minēti detalizētajā pieteikuma iesniegšanas kārtības aprakstā. Viena mēneša laikā kopš pilnīgas pieteikuma dokumentācijas saņemšanas kompetentā iestāde rakstveidā akceptē pieteikumu. Pēc tam papildu informāciju var pieprasīt tikai tad, ja tas pamatojams ar jauniem apstākļiem un kompetentā iestāde sniedz pienācīgu skaidrojumu.
6. Ja ir beidzies visaptveroša lēmuma pieņemšanai noteiktais termiņš, kompetentā iestāde informē kompetento Grupu par pasākumiem, kas veikti vai tiks veikti, lai pabeigtu atļauju piešķiršanas procedūru ar pēc iespējas mazāku kavēšanos. Grupa var pieprasīt, lai kompetentā iestāde regulāri ziņo par virzību šajā sakarā.
7. Iepriekš minētajos noteikumos norādītie termiņi neskar saistības, kas izriet no starptautiskajiem un Savienības tiesību aktiem.

IV NODAĻA – Regulatīvā kārtība

12. pants

Izmaksu un ieguvumu analīze energosistēmas mērogā

1. Viena mēneša laikā kopš šīs regulas stāšanās spēkā elektroenerģijas PSOET un gāzes PSOET iesniedz Aģentūrai un Komisijai attiecīgo metodoloģiju, tostarp par tīklu un tirgus modelēšanu, kas ir pamatā harmonizētai energosistēmas mēroga izmaksu un

ieguvumu analīzei Savienības līmenī, kuru piemēro kopējas ieinteresētības projektiem, kas ietilpst II pielikuma 1. punkta a)–d) apakšpunktā un 2. punktā minētajās kategorijās. Metodoloģiju izstrādā saskaņā ar V pielikumā noteiktajiem principiem.

2. Aģentūra pēc oficiālas apspriešanās ar organizācijām, kas pārstāv visas ieinteresētās personas, trīs mēnešu laikā pēc metodoloģijas saņemšanas sniedz Komisijai atzinumu par metodoloģiju.
3. Trīs mēnešu laikā pēc Aģentūras atzinuma saņemšanas Komisija sniedz savu atzinumu par metodoloģiju.
4. Trīs mēnešos pēc Komisijas atzinuma saņemšanas dienas elektroenerģijas PSOET un gāzes PSOET attiecīgi pielāgo savu metodoloģiju un iesniedz to Komisijai apstiprināšanai.
5. Divu nedēļu laikā pēc Komisijas apstiprinājuma saņemšanas elektroenerģijas PSOET un gāzes PSOET publicē metodoloģiju savā tīmekļa vietnē. Pēc pieprasījuma tie Komisijai un Aģentūrai nosūta V pielikuma 1. punktā minētos attiecīgos ievaddatu kopumus un citus būtiskus datus par tīkliem, jaudas plūsmām un tirgu pietiekami precīzā formā atbilstīgi valstu tiesību aktiem un attiecīgajiem nolīgumiem par konfidencialitāti. Dati ir derīgi pieprasījuma dienā. Komisija un Aģentūra saņemto datu konfidencialitāti nodrošina gan pašas, gan arī attiecībā uz jebkuru pusi, kam uzticēts uz šo datu pamata veikt analīzi.
6. Metodoloģiju regulāri atjaunina un uzlabo saskaņā ar 1.–5. punktā noteikto procedūru. Aģentūra pēc oficiālas apspriešanās ar organizācijām, kas pārstāv visas attiecīgās ieinteresētās puses, un ar Komisiju var pieprasīt šādus atjauninājumus un uzlabojumus, to pienācīgi pamatojot un norādot termiņus.
7. Metodoloģiju izmanto izmaksu un ieguvumu analīzei, ko veic visiem tālākajiem elektroenerģijas vai gāzes tīkla attīstības desmit gadu plāniem, kurus izstrādā elektroenerģijas PSOET un gāzes PSOET saskaņā ar 8. pantu Regulā (EK) Nr. 714/2009 un Regulā (EK) Nr. 715/2009.
8. Līdz 2016. gada 31. decembrim elektroenerģijas PSOET un gāzes PSOET kopīgi iesniedz Komisijai un Aģentūrai kopējā elektroenerģijas un gāzes tirgus un tīkla modeli, kas ietver gan elektroenerģijas, gan gāzes pārvadi un glabāšanu, aptver I pielikumā minētos prioritāros koridorus un jomas un ir izstrādāts saskaņā ar V pielikumā noteiktajiem principiem. Pēc tam, kad Komisija šo modeli apstiprinājusi saskaņā ar 2.–4. pantā izklāstīto procedūru, modeli iekļauj metodoloģijā.

13. pants

Ieguldījumi ar pārrobežu ietekmi

1. Ieguldījumu izmaksas, kas saistītas ar kopējas ieinteresētības projektiem, kas ietilpst II pielikuma 1. punkta a)–d) apakšpunktā un 2. punktā minētajās kategorijās, sedz tās dalībvalsts(-u) pārvades sistēmu operators(-i), kurā projektam ir neto pozitīva ietekme, un tās apmaksā tīkla lietotāji ar tīkla piekļuves tarifu starpniecību.

Šā panta noteikumus nepiemēro kopējas ieinteresētības projektiem, uz ko attiecināts izņēmums saskaņā ar Direktīvas 2009/73/EK 36. pantu vai Regulas (EK) Nr. 714/2009 17. pantu.

2. Valsts regulatīvās iestādes, nosakot vai apstiprinot tarifus saskaņā ar Direktīvas 2009/72/EK 37. panta 1. punkta a) apakšpunktu un Direktīvas 2009/73/EK 41. panta 1. punkta a) apakšpunktu, ņem vērā faktiskās izmaksas, kas radušās pārvades sistēmas operatoram vai citam projekta virzītājam ieguldījumu rezultātā vai attiecīgo izmaksu pārrobežu sadalījuma rezultātā, kā minēts 3. punktā, ciktāl šīs izmaksas atbilst efektīva un strukturāli līdzīga operatora izmaksām.
3. Neskarot ieguldījumus kopējas ieinteresētības projektos, ko realizē, attiecīgajiem pārvades sistēmu operatoriem savstarpēji vienojoties, valstu regulatīvās iestādes kopīgi apstiprina ieguldījumus un lemj par kopējas ieinteresētības projektu vai projektu kopumu izmaksu pārrobežu sadalījumu, kā arī par ieguldījumu izmaksu iekļaušanu pārvades tarīfos.
4. Projekta virzītājs(-i), kurš virza kopējas ieinteresētības projektu, kas ietilpst II pielikuma 1. punkta a)–d) apakšpunktā un 2. punktā minētajās kategorijās, regulāri informē attiecīgās valstu regulatīvās iestādes par projekta gaitu un par apzinātajām izmaksām un ietekmi saistībā ar projektu. Tiklīdz kopējas ieinteresētības projekts, kas izraudzīts saskaņā ar 3. pantu un ietilpst II pielikuma 1. punkta a)–d) apakšpunktā un 2. punktā minētajās kategorijās, ir sasniedzis pietiekamu gatavību, projekta virzītāji attiecīgajām valsts regulatīvajām iestādēm iesniedz ieguldījumu pieprasījumu, ieskaitot pārrobežu izmaksu sadalījumu, kuram pievieno:
 - (a) izmaksu un ieguvumu analīzi, pamatojoties uz metodoloģiju, kas izstrādāta saskaņā ar 12. pantu, un
 - (b) uzņēmējdarbības plānu, kurā izvērtēta projekta finansiālā dzīvotspēja, tostarp izraudzītais finansēšanas variants un — attiecībā uz kopējas ieinteresētības projektiem, kas ietilpst I pielikuma 2. punktā minētajā kategorijā — tirgus testēšanas rezultātus.

Ja projektu virza vairāki operatori vai ieguldītāji, tie pieprasījumu iesniedz kopīgi.

Par projektiem, kas iekļauti pirmajā Savienības kopējas ieinteresētības projektu sarakstā, projekta virzītāji pieprasījumu iesniedz līdz 2013. gada 30. septembrim.

Katru ieguldījumu pieprasījuma kopiju valsts regulatīvās iestādes nekavējoties informācijas nolūkos nosūta Aģentūrai un Komisijai.

Valsts regulatīvās iestādes un Komisija ievēro konfidencialitāti attiecībā uz sensitīvu komercinformāciju.

5. Sešu mēnešu laikā kopš dienas, kad pēdējā iesaistītā valsts regulatīvā iestāde ir saņēmusi pēdējo pieprasījumu, valstu regulatīvās iestādes pēc apspriešanās ar attiecīgo projekta virzītāju(-iem) pieņem kopīgu lēmumu par ieguldījumu izmaksu sadali, kas jāsedz katram sistēmas operatoram saistībā ar minēto projektu, un par izmaksu iekļaušanu tīkla tarīfos. Valstu regulatīvās iestādes var pieņemt lēmumu sadalīt tikai daļu no izmaksām vai sadalīt izmaksas starp vairākiem kopējas ieinteresētības projektiem, kas ietilpst vienā projektu kopumā.

Pieņemot lēmumu par izmaksu pārrobežu sadalījumu, ņem vērā projekta(-u) izmaksas un ieguvumus no ekonomiskā, sociālā un vides viedokļa attiecīgajās dalībvalstīs un iespējamo vajadzību pēc finansiālā atbalsta.

Valstu regulatīvās iestādes lēmumu tūlīt dara zināmu Aģentūrai, un iesniedz tai visu attiecīgo informāciju par lēmumu. Konkrētāk, informācija aptver sīku un pamatotu izklāstu, uz kāda pamata izmaksas tika sadalītas starp dalībvalstīm, piemēram:

- (a) novērtējumu par apzinātajām ietekmēm, tostarp saistībā ar tīkla tarifiem, uz katru no iesaistītajām dalībvalstīm;
- (b) novērtējums par 4. punkta b) apakšpunktā minēto uzņēmējdarbības plānu;
- (c) projekta pozitīvā ārējā ietekme reģionālā vai Savienības mērogā;
- (d) rezultāti apspriedēm ar attiecīgo projekta virzītāju(-iem).

Sadalījuma lēmumu publicē.

- 6. Ja attiecīgās valsts regulatīvās iestādes nav vienojušās par ieguldījumu pieprasījumu sešu mēnešu laikā kopš dienas, kad pēdējā valsts regulatīvā iestāde saņēmusi minēto pieprasījumu, tā bez kavēšanās informē Aģentūru.

Tādā gadījumā vai pēc attiecīgi valsts regulatīvo iestāžu kopīga pieprasījuma lēmumu par ieguldījumu pieprasījumu, tostarp par izmaksu pārrobežu sadalījumu, kā minēts 4. punktā, kā arī par to, kā ieguldījumiem jāatspoguļojas tarifos, pieņem Aģentūra trīs mēnešu laikā kopš dienas, kad iestādes vērsušās pie Aģentūras.

Pirms šāda lēmuma pieņemšanas Aģentūra apspriežas ar attiecīgajām valsts regulatīvajām iestādēm un projekta virzītāju(-iem). Otrajā daļā minēto trīs mēnešu termiņu var pagarināt par diviem papildu mēnešiem, ja Aģentūra pieprasa papildu informāciju. Minētais papildu termiņš sākas nākamajā dienā pēc pilnīgas informācijas saņemšanas.

Sadalījuma lēmumu publicē.

- 7. Aģentūra nekavējoties Komisijai iesniedz visu lēmumu kopijas un visu attiecīgo informāciju par katru šādu lēmumu. Informāciju var iesniegt kā apkopojumu. Komisija ievēro konfidencialitāti saistībā ar sensitīvu komercinformāciju.
- 8. Izmaksu sadalījums neskar pārvades sistēmu operatoru tiesības iesniegt un valstu regulatīvo iestāžu tiesības apstiprināt maksu par piekļuvi tīkliem saskaņā ar Direktīvas 2009/72/EK un Direktīvas 2009/73/EK 32. pantu, Regulas (EK) Nr. 714/2009 14. pantu un Regulas (EK) Nr. 715/2009 13. pantu.

14. pants **Stimuli**

- 1. Ja projekta virzītājam rodas lielāks risks tāda kopējas ieinteresētības projekta izstrādē, būvē, ekspluatācijā un uzturēšanā, kas ietilpst II pielikuma 1. un 2. punktā minētajās kategorijās, izņemot hidroakumulācijas projektus, salīdzinot ar riskiem,

kādi parasti rodas, realizējot salīdzināmu infrastruktūras projektu, un ja uz šādiem riskiem neattiecas izņēmums saskaņā ar Direktīvas 2009/73/EK 36. pantu vai Regulas (EK) Nr. 714/2009 17. pantu, tad valstu regulatīvās iestādes nodrošina, ka šādam projektam tiek piešķirti pienācīgi stimuli, kad piemēro Direktīvas 2009/72/EK 37. panta 8. punktu, Direktīvas 2009/73/EK 41. panta 8. punktu, Regulas (EK) Nr. 714/2009 14. pantu un Regulas (EK) Nr. 715/2009 13. pantu.

2. Valstu regulatīvo iestāžu lēmumā par šādu stimulu piešķiršanu ņem vērā rezultātus izmaksu un ieguvumu analīzei, kuras pamatā ir saskaņā ar 12. pantu izstrādātā metodoloģija, un jo īpaši projekta pozitīvas papildu sekas reģionālā vai Savienības mērogā. Valstu regulatīvā iestādes izsver arī specifiskos riskus, kas rodas projekta virzītājam(-iem), veiktos riska mazināšanas pasākumus un šāda riska profila pamatojumu, ņemot vērā projekta pozitīvo neto ietekmi, salīdzinot ar mazāk riskantu alternatīvu. Atbilstīgie riski ietver riskus, kas saistīti ar jaunām pārvades tehnoloģijām gan uz sauszemes, gan jūrā, riskus, kas saistīti ar izmaksu nepietiekamu atgūstamību un attīstības riskus.
3. Ar lēmumu piešķirtais stimuls atbilst riska specifiskajam raksturam un aptver:
 - (a) noteikumus par apsteidzošiem ieguldījumiem; vai
 - (b) noteikumus, lai atzītu faktiski radušās izmaksas pirms projekta laišanas ekspluatācijā; vai
 - (c) noteikumus, kā nodrošināt papildu peļņu no projektā ieguldītā kapitāla; vai
 - (d) visus citus pasākumus, ko uzskata par vajadzīgiem un lietderīgiem.
4. Līdz 2013. gada 31. decembrim Aģentūra sagatavo vadlīnijas saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 713/2009 7. panta 2. punktu:
 - (a) par 1. punktā minētajiem stimuliem, pamatojoties uz salīdzinošu novērtējumu par valstu regulatīvo iestāžu paraugpraksi;
 - (b) par kopēju metodoloģiju, lai novērtētu radušos augstākos ieguldījumu riskus elektroenerģijas un gāzes pārvades projektos.
5. Līdz 2013. gada 31. jūlijam katra valsts regulatīvā iestāde publicē savu metodoloģiju un kritērijus, ko izmanto, lai novērtētu ieguldījumus elektroenerģijas un gāzes pārvades projektos un to radīto augstāko risku.
6. Komisija var izdot vadlīnijas par šajā pantā paredzētajiem stimuliem saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 714/2009 18. panta 1.–3. punktu un Regulas (EK) Nr. 715/2009 23. panta 1. punktu.

V NODAĻA — Finansējums

15. pants

Projektu tiesības uz Savienības finansiālo atbalstu

1. Kopējas ieinteresētības projekti, kas ietilpst II pielikuma 1., 2. un 4. punktā minētajās kategorijās, ir tiesīgi saņemt Savienības finansiālo atbalstu pētījumu dotāciju veidā un finanšu instrumentu veidā saskaņā ar noteikumiem [Eiropas Parlamenta un Padomes regula, ar ko izveido Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu].
2. Kopējas ieinteresētības projekti, kas ietilpst II pielikuma 1. punkta a)–d) apakšpunktā un 2. punktā minētajās kategorijās, izņemot hidroakumulācijas elektrostaciju projektus, arī ir tiesīgi saņemt Savienības finansiālo atbalstu darbiem paredzētu dotāciju veidā saskaņā ar noteikumiem [Eiropas Parlamenta un Padomes regula, ar ko izveido Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu], ja tos īsteno saskaņā ar 5. panta 6. punkta b) apakšpunktā minēto procedūru vai tie atbilst šādiem kritērijiem:
 - (a) projekta specifiskā izmaksu un ieguvumu analīze, kas veikta saskaņā ar 13. panta 4. punkta a) apakšpunktu, sniedz pierādījumus, ka pastāv nozīmīgas pozitīvas papildu sekas, piemēram, saistībā ar apgādes drošību, solidaritāti vai inovāciju, and
 - (b) projekts nav komerciāli dzīvotspējīgs, kā liecina uzņēmējdarbības plāns un citi novērtējumi, īpaši tie, ko veikuši iespējamie ieguldītāji vai kreditori. Izvērtējot projekta komerciālo dzīvotspēju, ņem vērā lēmumu par stimuliem un tā pamatojumu, kas minēts 14. panta 3. punktā, un
 - (c) par projektu ir pieņemts lēmums par pārrobežu izmaksu sadalījumu saskaņā ar 13. pantu vai — attiecībā uz projektiem, kam piešķirts izņēmums saskaņā ar Direktīvas 2009/73/EK 36. pantu vai Regulas (EK) Nr. 714/2009 17. pantu, ir saņemts kompetento valsts regulatīvo iestāžu un Aģentūras atzinums par projekta komerciālo dzīvotspēju.
3. Kopējas ieinteresētības projekti, kas ietilpst II pielikuma 1. punkta e) apakšpunktā un 4. punktā minētajās kategorijās, arī ir tiesīgi saņemt Savienības finansiālo atbalstu darbiem paredzētu dotāciju veidā saskaņā ar noteikumiem [Eiropas Parlamenta un Padomes regula, ar ko izveido Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu], ja attiecīgie projekta virzītāji var skaidri pierādīt, ka projekti radīs ievērojamas pozitīvas papildu sekas un ka tie nav komerciāli dzīvotspējīgi.

VI NODAĻA – Nobeiguma noteikumi

16. pants

Ziņošana un novērtēšana

Ne vēlāk kā 2017. gadā Komisija publicē ziņojumu par kopējas ieinteresētības projektu īstenošanu. Šajā pārskatā sniedz novērtējumu par šādiem aspektiem:

- (a) kādas sekmes gūtas saskaņā ar 3. pantu izraudzītu kopējas ieinteresētības projektu izstrādē, būvniecībā un laišanā ekspluatācijā un — attiecīgā gadījumā — īstenošanas aizkavējumus un citas grūtības;
- (b) Savienības piešķirtie un izmaksātie līdzekļi kopējas ieinteresētības projektiem saskaņā ar noteikumiem [Eiropas Parlamenta un Padomes regula, ar ko izveido Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu], salīdzinot ar finansēto kopējas ieinteresētības projektu kopējo vērtību;
- (c) attiecībā uz elektroenerģijas un gāzes nozarēm — kā mainījies starpsavienojumu līmenis starp dalībvalstīm, kāda ir attiecīgā enerģijas cenu dinamika, cik daudz tīkla sistēmas atteicu bijis, kādi ir to cēloņi un saistītās ekonomiskās izmaksas;
- (d) attiecībā uz atļauju piešķiršanu un sabiedrības līdzdalību:
 - kopējas ieinteresētības projektu atļauju piešķiršanas procedūru vidējais un maksimālais kopējais ilgums, tostarp katra atļauju piešķiršanas procedūras posma ilgums, salīdzinot ar grafikā paredzētajiem galvenajiem starpnozīmīgajiem, kas minēti 11. panta 3. punktā;
 - pretestība pret kopējas ieinteresētības projektiem (jo īpaši rakstisku iebildumu skaits, kas saņemti sabiedriskās apspriešanas procesā, tiesvedību skaits);
- (e) attiecībā uz regulatīvo režīmu:
 - kopējas ieinteresētības projektu skaits, par ko pieņemts pārrobežu izmaksu sadalījuma lēmums saskaņā ar 13. pantu;
 - kopējas ieinteresētības projektu skaits un veids, kam piešķirti specifiski stimuli saskaņā ar 14. pantu.

17. pants

Informācija un publiskošana

Komisija izveido sabiedrībai viegli pieejamu infrastruktūras pārredzamības platformu. Platforma ietver šādu informāciju:

- (a) vispārīga, regulāri atjaunināta informācija, tostarp ģeogrāfiskā informācija, par katru kopējas ieinteresētības projektu;
- (b) katra kopējas ieinteresētības projekta īstenošanas plāns;

- (c) galvenie rezultāti izmaksu un ieguvumu analīzei, kuras pamatā ir saskaņā ar 12. pantu izstrādātā metodoloģija, attiecībā uz kopējas ieinteresētības projektiem, izņemot sensitīvu komercinformāciju.

18. pants
Pārejas noteikumi

Šī regula neskar tāda finansiālā atbalsta piešķiršanu, turpināšanu vai grozīšanu, ko piešķirusi Komisija, pamatojoties uz uzaicinājumiem iesniegt priekšlikumus, kas izsludināti saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 680/2007³¹, projektiem, kas uzskaitīti Lēmuma 1364/2006/EK I un III pielikumā, vai ņemot vērā mērķus, kuru pamatā ir attiecīgās TEN-T paredzētās izdevumu kategorijas, kā noteikts Padomes Regulā (EK) Nr. 1083/2006³².

19. pants
Atcelšana

Ar šo no 2014. gada 1. janvāra atceļ Lēmumu 1364/2006/EK. No šīs regulas neizriet nekādas tiesības attiecībā uz projektiem, kas uzskaitīti Lēmuma 1364/2006/EK I un III pielikumā.

20. pants
Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no 2013. gada 1. janvāra.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē,

Eiropas Parlamenta vārdā —
priekšsēdētājs

Padomes vārdā —
priekšsēdētājs

³¹ OV L 162, 22.6.2007., 1. lpp.

³² OV L 210, 31.7.2006., 25. lpp.

I PIELIKUMS

ENERGOINFRASTRUKTŪRAS PRIORITĀRIE KORIDORI UN JOMAS

Šo regulu piemēro šādiem Eiropas energoinfrastruktūras prioritārajiem koridoriem un jomām.

1. PRIORITĀRIE ELEKTROENERĢIJAS KORIDORI

- (1) *Jūras elektrotīkli ziemeļu jūrās ("NSOG")*: integrēts jūras elektrotīkls Ziemeļu jūrā, Īrijas jūrā, Lamanšā, Baltijas jūrā un kaimiņu ūdeņos, lai pārvadītu elektroenerģiju, kas iegūta no atjaunojamiem jūras energoavotiem, uz patēriņa centriem un krātuvēm un kāpinātu elektroenerģijas pārrobežu apmaiņu.

Attiecīgās dalībvalstis: Beļģija, Dānija, Francija, Vācija, Īrija, Luksemburga, Nīderlande, Zviedrija, Apvienotā Karaliste;

- (2) *Ziemeļu-dienvidu elektrotīklu starpsavienojumi Rietumeiropā ("NSI West Electricity")*: starpsavienojumi starp reģiona dalībvalstīm un trešām valstīm Vidusjūras reģionā, jo īpaši, lai integrētu no atjaunojamiem energoavotiem iegūtu elektroenerģiju.

Attiecīgās dalībvalstis: Beļģija, Francija, Vācija, Īrija, Itālija, Luksemburga, Nīderlande, Malta, Portugāle, Spānija, Apvienotā Karaliste.

- (3) *Ziemeļu-dienvidu elektroenerģijas starpsavienojumi Austrumeiropas vidienē un dienvidos ("NSI East Electricity")*: starpsavienojumi un iekšējās līnijas ziemeļu-dienvidu un austrumu-rietumu virzienā, lai pabeigtu iekšējā tirgus izveidi un integrētu no atjaunojamiem energoavotiem saražoto enerģiju.

Attiecīgās dalībvalstis: Austrija, Bulgārija, Čehija, Kipra, Vācija, Grieķija, Ungārija, Itālija, Polija, Rumānija, Slovākija, Slovēnija.

- (4) *Baltijas enerģētikas tirgus starpsavienojuma plāns elektroenerģijas jomā ("BEMIP Electricity")*: starpsavienojumi starp dalībvalstīm Baltijas reģionā un attiecīgi iekšējā tīkla infrastruktūras nostiprināšana, lai novērstu Baltijas valstu izolētību un veicinātu tirgus integrāciju reģionā.

Attiecīgās dalībvalstis: Dānija, Igaunija, Somija, Vācija, Latvija, Lietuva, Polija, Zviedrija.

2. PRIORITĀRIE GĀZES KORIDORI

- (5) *Ziemeļu-dienvidu gāzes starpsavienojumi Rietumeiropā ("NSI West Gas")*: starpsavienojumu jauda ziemeļu-dienvidu gāzes plūsmām Rietumeiropā, lai vēl vairāk diversificētu piegādes maršrutus un palielinātu gāzes piegādājamību īstermiņā.

Attiecīgās dalībvalstis: Beļģija, Francija, Vācija, Īrija, Itālija, Luksemburga, Malta, Nīderlande, Portugāle, Spānija, Apvienotā Karaliste.

- (6) *Ziemeļu-dienvidu gāzes starpsavienojumi Austrumeiropas vidienē un dienvidos ("NSI East Gas")*: reģionālie gāzes savienojumi starp Baltijas jūras reģionu un Adrijas un Egejas jūru un tālāk līdz Melnajai jūrai, jo īpaši, lai palielinātu piegāžu drošību un piegādes avotu diversifikāciju.

Attiecīgās dalībvalstis: Austrija, Bulgārija, Čehija, Kipra, Vācija, Grieķija, Ungārija, Itālija, Polija, Rumānija, Slovākija, Slovēnija.

- (7) *Dienvidu gāzes koridors ("SGC")*: gāzes pārvadīšana no Kaspijas baseina, Vidusāzijas, Tuvajiem austrumiem un Vidusjūras baseina austrumiem uz Savienību, lai uzlabotu gāzes piegāžu diversifikāciju.

Attiecīgās dalībvalstis: Austrija, Bulgārija, Čehija, Kipra, Francija, Vācija, Ungārija, Grieķija, Itālija, Polija, Rumānija, Slovākija, Slovēnija.

- (8) *Baltijas enerģētikas tirgus starpsavienojuma plāns gāzes jomā ("BEMIP Gas")*: infrastruktūra, lai novērstu trīs Baltijas valstu un Somijas izolētību, likvidējot atkarību no viena piegādātāja un palielinot piegāžu diversifikāciju Baltijas jūras reģionā.

Attiecīgās dalībvalstis: Dānija, Igaunija, Somija, Vācija, Latvija, Lietuva, Polija, Zviedrija.

3. PRIORITĀRAIS NAFTAS KORIDORS

- (9) *Naftas piegāžu savienojumi Austrumeiropas vidienē ("OSC")*: naftas cauruļvadu tīkla sadarbība Austrumeiropas vidienē, lai palielinātu piegāžu drošību un samazinātu vides riskus.

Attiecīgās dalībvalstis: Austrija, Čehija, Vācija, Ungārija, Polija, Slovākija.

4. PRIORITĀRĀS TEMATISKĀS JOMAS

- (10) *Viedo tīklu ieviešana*: viedo tīklu tehnoloģiju ieviešana visā Savienībā, lai efektīvi integrētu visu elektrotīklam pieslēgto lietotāju paradumus un rīcību, jo īpaši elektroenerģijas ražošana lielos apjomos no atjaunojamiem vai decentralizētiem energoavotiem un regulējams patērētāju pieprasījums.

Attiecīgās dalībvalstis: visas.

- (11) *Elektromaģistrāles*: līdz 2020. gadam jāizveido pirmās elektromaģistrāles ar mērķi izveidot elektromaģistrāļu sistēmu visā Savienībā.

Attiecīgās dalībvalstis: visas.

- (12) *Pārrobežu oglekļa dioksīda tīkls*: izveidot infrastruktūru, kas domāta oglekļa dioksīda transportēšanai starp dalībvalstīm, ņemot vērā gaidāmo oglekļa dioksīda uztveršanas un uzglabāšanas ieviešanu.

Attiecīgās dalībvalstis: visas.

II PIELIKUMS

ENERGOINFRASTRUKTŪRAS KATEGORIJAS

Lai īstenotu I pielikumā uzskaitītās energoinfrastruktūras prioritātes, jāattīsta šādas energoinfrastruktūras kategorijas.

(1) Elektroenerģija:

- (a) augstsprieguma gaisvadu elektropārvades līnijas, ja tās projektētas 220 kV vai lielākam spriegumam, un apakšzemes un zemūdens elektropārvades kabelļlīnijas, ja tās projektētas 150 kV vai lielākam spriegumam;
- (b) jo īpaši attiecībā uz elektromaģistrālēm: jebkādas materiālas iekārtas, kas projektētas elektroenerģijas pārvadīšanai augstsprieguma vai supraugstā sprieguma sistēmā, lai vietas, kur enerģija tiek ražota vai uzkrāta lielos apjomos vienā vai vairākās dalībvalstīs vai trešās valstīs, savienotu ar vietām, kur ir liels elektroenerģijas patēriņš vienā vai vairākās dalībvalstīs;
- (c) elektroenerģijas uzkrāšanas iekārtas, kas paredzētas elektroenerģijas pastāvīgai vai pagaidu uzkrāšanai virszemes vai apakšzemes infrastruktūrā vai ģeoloģiskos objektos, ar nosacījumu, ka tās ir tieši pieslēgtas augstsprieguma elektropārvades līnijām, kas projektētas 110 kV vai lielākam spriegumam;
- (d) jebkāds aprīkojums vai iekārta, kas ir būtisks, lai a)–c) apakšpunktā minētās sistēmas būtu ekspluatācijā drošas, neapdraudētas un efektīvas, tostarp aizsardzības, uzraudzības un kontroles sistēmas visiem sprieguma līmeņiem;
- (e) jebkāds aprīkojums vai iekārta gan pārvades, gan vidēja sprieguma sadales līniju līmenī, kura funkcija ir divpusēja digitāla komunikācija reāllaikā vai tuvu tam, lai būtu iespējama interaktīvs un intelektisks elektroenerģijas ražošanas, pārvades, sadales un patēriņa monitorings un vadība elektrotīklā, lai izveidotu tīklu, kurā efektīvi integrētas visu tam pieslēgto lietotāju — ražotāju, patērētāju un lietotāju, kas vienlaikus ir ražotāji un patērētāji — darbības un ieradumi nolūkā nodrošināt ekonomiski izdevīgu un ilgtspējīgu elektroenerģijas sistēmu, ko raksturo mazi zudumi, augsta kvalitāte, apgādes drošība un lietošanas drošums.

(2) Gāze:

- (a) dabasgāzes un biogāzes pārvades cauruļvadi, kas ir daļa no tīkla, kurš lielākoties sastāv no augstspiediena cauruļvadiem, izņemot augstspiediena cauruļvadus, ko izmanto dabasgāzes sadalei izpētes un ieguves vietās vai vietējā līmenī;
- (b) apakšzemes glabātavas, kas pievienotas iepriekš minētajiem gāzes augstspiediena cauruļvadiem;
- (c) sašķidrinātas dabasgāzes vai saspīestas dabasgāzes pieņemšanas, uzglabāšanas un regalizācijas vai dekompresijas iekārtas;

- (d) jebkāda iekārtas vai aprīkojums, kas ir būtisks, lai sistēma būtu ekspluatācijā droša, neapdraudēta un efektīva vai lai nodrošinātu divvirzienu plūsmas jaudu.
- (3) Nafta:
- (a) jēlnaftas transportēšanas cauruļvadi;
 - (b) sūkņēšanas stacijas un glabātavas, kas nepieciešamas jēlnaftas cauruļvada ekspluatācijai;
 - (c) jebkāds aprīkojums vai iekārta, kas ir būtisks, lai attiecīgā sistēma darbotos pareizi un būtu ekspluatācijā neapdraudēta un efektīva, tostarp aizsardzības, uzraudzības un kontroles sistēmas un reversās plūsmas ierīces.
- (4) Oglekļa dioksīds:
- (a) specializēti cauruļvadi (izņemot sākumposma cauruļvadu tīklu), ko izmanto, lai no vairāk nekā viena avota, t.i., rūpnieciskām iekārtām (ieskaitot spēkstacijas), kas rada oglekļa dioksīdu sadedzināšanas procesā vai citās ķīmiskās reakcijās, kurās iesaistīti fosili vai nefosili oglekli saturoši savienojumi, transportētu antropogēnas izcelsmes oglekļa dioksīdu tā pastāvīgai ģeoloģiskai uzglabāšanai saskaņā ar Direktīvu 2009/31/EK;
 - (b) iekārtas oglekļa dioksīda sašķidrināšanai un pagaidu glabāšanai, gatavojoties tā tālākai transportēšanai. Tas neietver infrastruktūru ģeoloģiskās formācijās, ko izmanto oglekļa dioksīda pastāvīgai uzglabāšanai saskaņā ar Direktīvu 2009/31/EK, un saistītās virszemes un iesūkņēšanas iekārtas;
 - (c) jebkāds aprīkojums vai iekārta, kas ir būtisks, lai attiecīgā sistēma darbotos pareizi un būtu ekspluatācijā neapdraudēta un efektīva, tostarp aizsardzības, uzraudzības un kontroles sistēmas.

III PIELIKUMS

KOPĒJAS IEINTERESĒTĪBAS PROJEKTU APZINĀŠANA REĢIONĀLĀ MĒROGĀ

1. NOTEIKUMI PAR REĢIONĀLAJĀM GRUPĀM

- (1) Attiecībā uz elektroenerģijas projektiem, kas ietilpst II pielikuma 1. punktā minētajās kategorijās, katrā Grupā ir dalībvalstu pārstāvji, valstu regulatīvo iestāžu pārstāvji, pārvades sistēmu operatoru pārstāvji, ievērojot operatoru pienākumu sadarboties reģionālā līmenī saskaņā ar Direktīvas 2009/72/EK 6. pantu un Regulas (EK) Nr. 714/2009 12. pantu, to projekta virzītāju pārstāvji, uz kuriem attiecas katra no I pielikumā minētajām attiecīgajām prioritātēm, kā arī Komisijas, Aģentūras un elektroenerģijas PSOET pārstāvji.

Attiecībā uz gāzes projektiem, kas ietilpst II pielikuma 2. punktā minētajās kategorijās, katrā Grupā ir dalībvalstu pārstāvji, valstu regulatīvo iestāžu pārstāvji, pārvades sistēmu operatoru pārstāvji, ievērojot operatoru pienākumu sadarboties reģionālā līmenī saskaņā ar Direktīvas 2009/73/EK 7. pantu un Regulas (EK) Nr. 715/2009 12. pantu, to projekta virzītāju pārstāvji, uz kuriem attiecas katra no I pielikumā minētajām attiecīgajām prioritātēm, kā arī Komisijas, Aģentūras un gāzes PSOET pārstāvji.

Attiecībā uz naftas un oglekļa dioksīda transportēšanas projektiem, kas ietilpst II pielikuma 3. un 4. punktā minētajās kategorijās, katrā Grupā ir dalībvalstu pārstāvji, to projekta virzītāju pārstāvji, uz kuriem attiecas katra no I pielikumā minētajām attiecīgajām prioritātēm, kā arī Komisijas pārstāvji.

- (2) Katra Grupa savu darba slodzi organizē saskanīgi ar reģionālās sadarbības centieniem atbilstīgi Direktīvas 2009/72/EK 6. pantam, Direktīvas 2009/73/EK 7. pantam, Regulas (EK) Nr. 714/2009 12. pantam un Regulas (EK) Nr. 715/2009 12. pantam, un saskanīgi ar citām esošām reģionālās sadarbības struktūrām.
- (3) Katra Grupa pēc vajadzības, ņemot vērā attiecīgās I pielikumā minētās prioritātes īstenošanu, uzaicina valsts pārvaldes iestāžu un regulatīvo iestāžu pārstāvjus, projektu virzītāju pārstāvjus un pārvades sistēmu operatoru pārstāvjus no ES kandidātvalstīm, potenciālajām kandidātvalstīm, Eiropas Ekonomikas zonas un Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas dalībvalstīm, Enerģētikas kopienas iestāžu un struktūru pārstāvjus, pārstāvjus no valstīm, uz ko attiecas Eiropas kaimiņattiecību politika, un valstīm, ar ko Savienība iedibinājusi īpašu sadarbību enerģētikas jomā.
- (4) Katra Grupa apspriežas ar organizācijām, kas pārstāv ieinteresētās personas, tostarp ražotājus, sadales sistēmu operatorus, piegādātājus un patērētājus, un, lai pildītu 5. panta 2. punktā minētās funkcijas, ar vides aizsardzības organizācijām. Grupa var rīkot uzklaušanās vai apspriedes, ja tas ir lietderīgi tās uzdevumu izpildei.

2. REĢIONĀLĀS APZINĀŠANAS PROCESS

- (1) Katrs projekta virzītājs attiecīgās Grupas locekļiem iesniedz pieteikumu, lai projekts tiktu izraudzīts par kopējas ieinteresētības projektu, tostarp novērtējumu par to, kā tā

projekts(-i) sekmēs I pielikumā minēto prioritāšu īstenošanu un kā ir izpildīti 6. pantā noteiktie kritēriji, un visu citu informāciju, kas būtiska projekta novērtēšanai.

- (2) Visi saņēmēji nodrošina sensitīvas komercinformācijas konfidencialitāti.
- (3) Ierosinātie elektroenerģijas pārvades un uzkrāšanas projekti, kas ietilpst II pielikuma 1. punkta a)–d) apakšpunktā minētajās kategorijās, ir daļa no jaunākā pieejamā elektroenerģijas tīkla attīstības desmit gadu plāna, ko izstrādājis elektroenerģijas PSOET saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 714/2009 8. pantu.
- (4) Attiecībā uz visiem Savienības kopējas ieinteresētības projektu sarakstiem, kas pieņemti pēc 2013. gada 1. augusta, ierosinātie gāzes pārvades un glabāšanas projekti, kas ietilpst II pielikuma 2. punktā minētajās kategorijās, ir daļa no jaunākā pieejamā gāzes tīkla attīstības desmit gadu plāna, ko izstrādājis gāzes PSOET saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 715/2009 8. pantu.
- (5) Ierosinātie oglekļa dioksīda transportēšanas projekti, kas ietilpst II pielikuma 4. punktā minētajā kategorijā, ir daļa no oglekļa dioksīda transportēšanas un uzglabāšanas pārrobežu infrastruktūrai veltīta plāna, ko izstrādājušas vairāk nekā divas dalībvalstis un ko Komisijai iesniedz vai nu attiecīgās dalībvalstis, vai šo dalībvalstu ieceltas struktūras.
- (6) Izvērtējot ierosinātos elektroenerģijas un gāzes projektus, kas ietilpst II pielikuma 1. punkta a)–d) apakšpunktā un 2. punktā minētajās kategorijās, Grupa, neskarot 4. punkta noteikumus, ņem vērā analīzi, kas saskaņā ar 12. panta 7. punktu attiecībā uz minētajiem projektiem, kas ietilpst II pielikuma 1. punkta a)–d) apakšpunktā un 2. punktā minētajās kategorijās, veikta jaunākajos pieejamajos elektroenerģijas un gāzes tīkla attīstības desmit gadu plānos, ko izstrādājuši elektroenerģijas un gāzes PSOET saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 714/2009 8. pantu un Regulas (EK) Nr. 715/2009 8. pantu.

IV PIELIKUMS

KOPĒJAS IEINTERESĒTĪBAS PROJEKTU KRITĒRIJI — NOTEIKUMI UN RĀDĪTĀJI

- (1) Projekts ar ievērojamu pārrobežu ietekmi ir projekts kādas dalībvalsts teritorijā, kas atbilst šādiem kritērijiem:
 - (a) elektroenerģijas pārvade — projekts pie minētās dalībvalsts robežas ar citu vai citām dalībvalstīm vai jebkurā citā būtiskā posmā tajā pašā pārvades koridorā maina tīkla pārvades jaudu par vismaz 500 MW, salīdzinot ar situāciju, ja projekts netiktu laists ekspluatācijā;
 - (b) elektroenerģijas uzkrāšana — projekts nodrošina tādu uzkrāšanas kapacitāti, kas dod iespēju gadā saražot neto elektroenerģiju vismaz 500 GWh apmērā;
 - (c) gāzes pārvade — projekts saistīts ar ieguldījumiem reversās plūsmas jaudās vai uzlabo gāzes pārvades kapacitāti pāri attiecīgās dalībvalsts robežai(-ām) par vismaz 10%, salīdzinot ar situāciju, ja projekts netiktu laists ekspluatācijā;
 - (d) gāzes glabāšana vai sašķidrināta/saspiesta dabasgāze — projekta mērķis ir vismaz divu dalībvalstu tieša vai netieša apgāde vai infrastruktūras standarta (N-1 noteikums) izpilde reģionālā līmenī saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 994/2010 6. panta 3. punktu;
 - (e) viedie tīkli — projekts ir veltīts iekārtām un ierīcēs augstsprieguma un vidēja sprieguma līnijās, kas projektētas vismaz 10 kV vai lielākam spriegumam. Tajā ir iesaistīti pārvades un sadales sistēmu operatori no vismaz divām dalībvalstīm, kuri aptver vismaz 100 000 lietotāju (elektroenerģijas ražotāji vai patērētāji, vai lietotāji, kas elektroenerģiju gan ražo, gan patērē) patēriņa zonā, kur patēriņš ir vismaz 300 GWh/gadā, no kā vismaz 20 % ražo no neelastīgas dispečervadības avotiem.
- (2) Attiecībā uz projektiem, kas ietilpst II pielikuma 1. punkta a)–d) apakšpunktā minētajās kategorijās, 4. pantā uzskaitītos kritērijus mēra šādi:
 - (a) Tirgus integrāciju, konkurenci un sistēmas elastību mēra saskaņā ar analīzi, kas veikta jaunākajā pieejamajā elektroenerģijas tīkla attīstības desmit gadu plānā, proti:
 - attiecībā uz pārrobežu projektiem aprēķina ietekmi uz tīkla pārvades jaudu abos elektroenerģijas plūsmas virzienos, ko mēra pēc elektroenerģijas daudzuma (MW) vai — attiecībā uz projektiem ar būtisku pārrobežu ietekmi — aprēķina ietekmi uz tīkla pārvades jaudu uz robežām starp attiecīgajām dalībvalstīm, attiecīgajām dalībvalstīm un trešām dalībvalstīm vai attiecīgajās dalībvalstīs, un ietekmi uz pieprasījuma un piedāvājuma balansēšanu un tīkla funkcionēšanu attiecīgajās dalībvalstīs;

- attiecībā uz V pielikuma 10. punktā minēto analīzes apgabalu izvērtē projekta ietekmi uz ražošanas un pārvades izmaksām energosistēmas mērogā un ietekmi uz tirgus cenu dinamiku atbilstīgi dažādiem plānošanas scenārijiem, turklāt ņemot vērā, kā tas maina energoresursu sarindojumu pēc saimnieciskā izdevīguma.
- (b) Atjaunojamās enerģijas pārvadi no ražošanas vietām uz lieliem patēriņa centriem un krātuvēm mēra saskaņā ar analīzi, kas veikta jaunākajā pieejamajā elektroenerģijas tīkla attīstības desmit gadu plānā, proti:
- attiecībā uz elektroenerģijas pārvadi — aplēs no atjaunojamiem energoavotiem iegūtas enerģijas ražošanas jaudu (pēc tehnoloģijas, izsakot MW), kas pievienota un pārvadīta, pateicoties projektam, un to salīdzina ar plānoto kopējo ražošanas jaudu no šādiem atjaunojamiem energoavotiem attiecīgajā dalībvalstī 2020. gadā saskaņā ar valsts rīcības plānu atjaunojamo energoresursu jomā, kā norādīts Direktīvas 2009/28/EK 4. pantā;
 - attiecībā uz elektroenerģijas uzkrāšanu salīdzina jauno jaudu, ko nodrošina projekts, ar kopējo esošo jaudu tai pašai uzkrāšanas tehnoloģijai analīzes apgabalā, kā definēts V pielikuma 10. punktā.
- (c) Sadarbības un sistēmas funkcionēšanas drošība — to mēra saskaņā ar analīzi, kas veikta jaunākajā pieejamajā elektroenerģijas tīkla attīstības desmit gadu plānā, proti, novērtē projekta ietekmi uz prognozētajiem slodzes zudumiem analīzes apgabalā, kā definēts V pielikuma 10. punktā, ko izsaka kā ražošanas un pārvades adekvātumu raksturīgu slodzes periodu kopumā, ņemot vērā paredzamās izmaiņas ekstremālos klimatiskos apstākļos un to ietekmi uz infrastruktūras noturību.

Aprēķinot šos rādītājus, ņem vērā kopējos projekta izdevumus tā tehniskajā dzīves ciklā.

- (3) Attiecībā uz projektiem, kas ietilpst II pielikuma 2. punktā minētajās kategorijās, 4. pantā uzskaitītos kritērijus mēra šādi.
- (a) Tirgus integrāciju un sadarbības mēra, aprēķinot, kāda ir projekta pievienotā vērtība no tirgus sektoru integrācijas un cenu konverģences viedokļa un no sistēmas kopējās elastības viedokļa, ieskaitot jaudas, kas tiek nodrošinātas reversajām plūsmām saskaņā ar dažādiem scenārijiem.
 - (b) Konkurenci mēra pēc diversifikācijas, tostarp pēc tā, kā ir atvieglināta piekļuve vietējiem piegādes avotiem, un pēc tam ņemot vērā avotu, partneru un maršrutu diversifikāciju un jaunās jaudas ietekmi uz HHI indeksu, ko aprēķina jaudas līmenī analīzes apgabalā, kā definēts V pielikuma 10. punktā.
 - (c) Gāzapgādes drošību mēra, aprēķinot projekta pievienoto vērtību no sistēmas īstermiņa un ilgtermiņa noturības viedokļa un sistēmas atlikušās elastības uzlabošanas viedokļa, lai tā varētu darboties piegāžu pārrāvumu gadījumā saskaņā ar dažādiem scenārijiem, kā arī aprēķinot projekta nodrošināto papildu

jaudu, ko mēra salīdzinājumā ar infrastruktūras standartu (N-1 noteikums) reģionālā līmenī saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 994/2010 6. panta 3. punktu.

- (d) Ilgtspējību mēra pēc tā, kāds ir projekta devums, lai samazinātu emisijas, lai nodrošinātu rezerves gadījumiem, kad tiek ražota atjaunojamā enerģija, vai gāzē pārvērstas elektroenerģijas vai biogāzes transportēšanu, ņemot vērā gaidāmās klimatisko apstākļu pārmaiņas.
- (4) Attiecībā uz projektiem, kas ietilpst kādā no II pielikuma 1. punkta e) apakšpunktā minētajām kategorijām, katru 4. pantā minēto funkciju vērtē pēc šādiem kritērijiem.
- (a) Ilgtspējības līmenis: šo kritēriju mēra, izvērtējot siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājumu un elektrotīkla infrastruktūras ietekmi uz vidi;
 - (b) pārvades un sadales tīklu iespējas nodrošināt pieslēgumus un pārvadīt elektroenerģiju pie lietotājiem un no lietotājiem: šo kritēriju mēra, aplēšot sadales tīklos sadalīto energoresursu uzstādīto jaudu, maksimālo pieļaujamo elektroenerģijas ievadīšanu tīklā, kas nerada sastrēguma risku pārvades tīklos, un enerģijas daudzumu, kas nav iegūts no atjaunojamiem avotiem sastrēgumu vai drošības apdraudējumu dēļ.
 - (c) Iespējas visām lietotāju kategorijām pieslēgties un piekļūt tīklam: šo kritēriju mēra, izvērtējot maksu un tarifu aprēķināšanai pieņemtās metodes un struktūru, ko piemēro ražotājiem, patērētājiem un lietotājiem, kas gan ražo, gan patērē, un ekspluatācijas elastību, kas paredzēta elektroenerģijas balansēšanai tīklā.
 - (d) Apgādes drošība un kvalitāte: šo kritēriju mēra, izvērtējot šādus aspektus — attiecība starp garantēti pieejamo ražošanas jaudu un maksimālo pieprasījumu, no atjaunojamiem energoresursiem ražotas elektroenerģijas īpatsvars, elektrosistēmas stabilitāte, pārtraukumu ilgums un biežums uz klientu, ieskaitot ar klimatiskajiem apstākļiem saistītus pārrāvumus, un sprieguma kvalitāte.
 - (e) Elektroapgādes un tīkla funkcionēšanas efektivitāte un pakalpojumu kvalitāte: šo kritēriju mēra, izvērtējot šādus aspektus — zudumu līmenis pārvades un sadales tīklos, attiecība starp minimālo un maksimālo elektroenerģijas pieprasījumu noteiktā laika periodā; patēriņa puses iesaistīšanās elektroenerģijas tirgos un energoefektivitātes pasākumos, elektrotīkla komponentu procentuālais izmantojums (t.i., vidējā slodze), tīkla komponentu pieejamība (saistībā ar plānotu un neplānotu apkopi) un tās ietekme uz tīkla darbību, tīkla jaudas faktiskā pieejamība attiecībā pret tās standarta vērtību.
 - (f) Pārrobežu elektroenerģijas tirgu darbības uzlabošana, izmantojot jaudas plūsmu kontroli, lai mazinātu cilpas plūsmas un palielinātu starpsavienojumu jaudu: šo kritēriju mēra, novērtējot šādus aspektus — attiecība starp starpsavienojumu jaudu dalībvalstī un tās elektroenerģijas pieprasījumu, starpsavienojumu jaudas izmantojums, pārslodzes maksas starpsavienojumos.
- (5) Attiecībā uz naftas transportēšanas projektiem, kas ietilpst kādā no II pielikuma 3. punktā minētajām kategorijām, 4. pantā minētos kritērijus mēra šādi.
- (a) Naftas apgādes drošību mēra, novērtējot, kāda ir projekta nodrošinātās jaunās jaudas pievienotā vērtība no sistēmas kopējās īstermiņa un ilgtermiņa noturības

viedokļa un no sistēmas atlikušās elastības viedokļa, lai tā varētu darboties piegāžu pārrāvumu gadījumā saskaņā ar dažādiem scenārijiem.

- (b) Sadarbību mēra, novērtējot, kādā mērā projekts uzlabo naftas tīkla darbību, konkrētāk, nodrošina reverso plūsmu iespēju.
- (c) Resursu izmantošanas efektivitāti un ilgtspējību mēra, novērtējot, kādā mērā projekts izmanto esošo infrastruktūru un palīdz mazināt ar vidi un klimata pārmaiņām saistīto slodzi un riskus.

V PIELIKUMS

IZMAKSU UN IEGUVUMU ANALĪZE ENERGOSISTĒMAS MĒROGĀ

Metodoloģija, kas domāta kopējas ieinteresētības projektu saskaņotai izmaksu un ieguvumu analīzei energosistēmas mērogā, atbilst šajā pielikumā noteiktajiem principiem.

- (1) Metodoloģijas pamatā ir kopējs ievaddatu kopums, kas ir reprezentatīvs Savienības elektroenerģijas un gāzes sistēmai $n+5$ gadā, $N+10$ gadā, $N+15$ gadā un $n+20$ gadā, kur "n" ir gads, kurā veic analīzi. Šajā datu kopumā ir vismaz šādi dati.
 - (a) Elektroenerģija: pieprasījuma scenāriji, ražošanas jauda pēc kurināmā veida (biomasa, ģeotermālā enerģija, hidroenerģija, gāze, kodolenerģija, nafta, cietais kurināmais, vēja enerģija, saules fotoelementu enerģija, saules enerģijas koncentrēšana, citas atjaunojamās enerģijas tehnoloģijas) un pēc ģeogrāfiskās atrašanās vietas, kurināmā cenas (ieskaitot biomasu, ogles, gāzi un naftu), oglekļa dioksīda cenas, pārvades un — attiecīgā gadījumā — sadales tīkla struktūra un tās attīstība, ņemot vērā visas nozīmīgās jaunās ražošanas jaudas (ieskaitot ražošanas jaudas, kas aprīkotas ar oglekļa dioksīda uztveršanas iekārtām), uzkrāšanas un pārvades projekti, par kuriem pieņemts galīgais lēmums par ieguldījumiem un ko plānots laist ekspluatācijā līdz $n+5$ gada beigām.
 - (b) Gāze: pieprasījuma scenāriji, imports, kurināmā cenas (ieskaitot ogles, gāzi un naftu), oglekļa dioksīda cenas, pārvades tīkla struktūra un tās attīstība, ņemot vērā visus jaunus projektus, par kuriem pieņemts galīgais lēmums par ieguldījumiem un ko plānots laist ekspluatācijā līdz $n+5$ gada beigām.
- (2) Datu kopums atspoguļo spēkā esošos Savienības un valstu tiesību aktus analīzes brīdī. Datu kopumi, ko izmanto attiecīgi elektroenerģijai un gāzei, ir saderīgi, jo īpaši attiecībā uz pieņēmumiem par cenām un apjomiem katrā tirgū. Datu kopumu izstrādā pēc oficiālas konsultēšanās ar dalībvalstīm un organizācijām, kas pārstāv visas ieinteresētās personas. Komisija un Aģentūra vajadzības gadījumā nodrošina piekļuvi vajadzīgajiem trešo personu komerciālajiem datiem.
- (3) Metodoloģija sniedz norādes par tīkla un tirgus modelēšanas izstrādāšanu un izmantošanu, kas nepieciešama izmaksu un ieguvumu analīzei.
- (4) Izmaksu un ieguvumu analīzes pamatā ir saskanīgs novērtējums par dažādu analizēto projektu kategoriju izmaksām un ieguvumiem, un tā aptver vismaz 1. punktā minēto laika periodu.
- (5) Izmaksu un ieguvumu analīzē ņem vērā vismaz šādas izmaksas: kapitālizmaksas, ekspluatācijas un uzturēšanas izmaksas projekta tehniskā dzīves cikla laikā, un attiecīgā gadījumā ekspluatācijas pārtraukšanas un atkritumu apsaimniekošanas izmaksas. Metodoloģijā dotas norādes par aprēķinos izmantojamām diskonta likmēm.
- (6) Attiecībā uz elektroenerģijas pārvadi un uzkrāšanu izmaksu un ieguvumu analīzē ņem vērā vismaz ietekmi uz III pielikumā definētajiem rādītājiem. Saskaņā ar metodēm, kas izmantotas, izstrādājot jaunāko pieejamo elektroenerģijas tīkla

attīstības desmit gadu plānu, analizē ņem vērā arī projekta ietekmi uz šādiem aspektiem:

- (a) konkurence, proti, dažādu operatoru tirgus vara un cenu konverģence starp dažādām dalībvalstīm;
 - (b) elektroenerģijas ražošanas, pārvades un sadales izmaksas, ieskaitot spēkstacijas pašpatēriņa izmaksas un izmaksas, kas saistītas ar siltumnīcefekta gāzu emisijām un pārvades zudumiem projekta tehniskajā dzīves ciklā;
 - (c) nākotnes izmaksas par ieguldījumiem jaunās ražošanas un pārvades jaudās visā projekta tehniskajā dzīves ciklā;
 - (d) ekspluatācijas elastība, tostarp regulējošās jaudas un palīgpakalpojumu optimizēšana;
 - (e) sistēmas noturība, tostarp pret katastrofām un klimatiskajiem apstākļiem, un sistēmas drošība, jo īpaši attiecībā uz Eiropas kritisko infrastruktūru, kā definēts Direktīvā 2008/114/EK.
- (7) Attiecībā uz gāzi izmaksu un ieguvumu analizē ņem vērā tirgus testēšanas (piemēram, atklātās pieteikšanās procedūras) rezultātus, ietekmi uz III pielikumā definētajiem rādītājiem un ietekmi uz šādiem aspektiem:
- (a) konkurence, proti, dažādu operatoru tirgus vara un cenu konverģence starp dažādām dalībvalstīm;
 - (b) sistēmas noturība, tostarp pret katastrofām un klimatiskajiem apstākļiem, un sistēmas drošība, jo īpaši attiecībā uz Eiropas kritisko infrastruktūru, kā definēts Direktīvā 2008/114/EK;
 - (c) iespējamība, ka enerģija netiks piegādāta un kādā daudzumā, un apgādes drošības un kvalitātes uzlabojums;
 - (d) dažādu gāzes tirgus sektoru integrācija;
 - (e) gāzes tīkla elastība un pārslodze gāzes tīklā.
- (8) Attiecībā uz viedajiem tīkliem izmaksu un ieguvumu analizē ņem vērā ietekmi uz III pielikumā definētajiem rādītājiem.
- (9) Detalizētu metodi, kas izmantojama, lai ņemtu vērā 6.–8. punktā minētos rādītājus, izstrādā pēc oficiālas apspriešanās ar organizācijām, kas pārstāv visas ieinteresētās personas.
- (10) Metodoloģija nosaka analizējamo apgabalu gan katra atsevišķa projekta izmaksu un ieguvumu analīzei, gan reģionāla vai Savienības mēroga izmaksu un ieguvumu analīzei. Atsevišķa projekta analizējamais apgabals aptver visas dalībvalstis un trešās valstis, kuru teritorijā būs projekts, visas tieši kaimiņos esošās dalībvalstis un visas citas dalībvalstis, uz kurām projektam būs būtiska ietekme.

- (11) Metodoloģija definē, kāda analīze jāveic, balstoties uz attiecīgo ievaddatu kopumu, aprēķinot mērķa funkcijas rezultātus gadījumam, kad projekts tiek realizēts, un gadījumam, kad projekts netiek realizēts. Analīzē noskaidro dalībvalstis, uz kurām projektam ir neto pozitīva ietekme (projekts rada ieguvumus), un dalībvalstis, uz kurām projektam ir neto negatīva ietekme (projekts rada izmaksas). Katrā izmaksu un ieguvumu analīzē ietver jutīguma analīzi attiecībā uz ievaddatu kopumu, dažādu projektu laišanu ekspluatācijā tajā pašā analizējamā apgabalā un citus būtiskus parametrus.
- (12) Pārvades un sadales sistēmu operatori apmainās ar informāciju, kas nepieciešama metodoloģijas izstrādei, ieskaitot attiecīgos tīkla un tirgus modeļus. Ikviens pārvades vai sadales sistēmas operators, kas vāc informāciju citu PSO vai SSO labā, nodod līdzdalīgajiem PSO un SSO datu vākšanas rezultātus. Attiecībā uz elektroenerģijas un gāzes tirgus un tīkla kopējo modeli, kas izklāstīts 12. panta 8. punktā, 1. punktā minētais ievaddatu kopums aptver $n+10$ gadu, $n+20$ gadu un $n+30$ gadu, un modelis dod iespēju veikt pilnīgu ekonomiskās, sociālās un vides ietekmes novērtējumu, kurā ietvertas arī ārējās izmaksas, piem., tās, kas saistītas ar siltumnīcefekta gāzu un citu gaisa piesārņotāju emisijām vai apgādes drošību.

VI PIELIKUMS

NORĀDES PAR PĀRREDZAMĪBU UN SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBU

- (1) Procedūru rokasgrāmatā norāda vismaz šādu informāciju:
 - (a) attiecīgie tiesību akti, uz kuriem balstīti lēmumi un atzinumi attiecībā uz dažādiem kopējas ieinteresētības projektu veidiem, tostarp vides tiesību akti;
 - (b) saņemamie lēmumi un atzinumi;
 - (c) kompetentās iestādes, citu iestāžu un svarīgāko ieinteresēto personu nosaukums un adrese;
 - (d) darbplūsmas, kur izklāstīts katrs procesa posms, kā arī norādīts provizorisks grafiks;
 - (e) informācija par to dokumentu plašumu, struktūru un detalizētību, kas jāiesniedz kopā ar pieteikumu par lēmuma pieņemšanu, ieskaitot kontrolsarakstu;
 - (f) sabiedrības līdzdalības posmi un līdzekļi.
- (2) Lai vairotu sabiedrības līdzdalību atļauju piešķiršanas procesā, ievēro šādus principus.
 - (a) Ieinteresētās personas, kuras ietekmē kopējas ieinteresētības projekts, tostarp attiecīgās iestādes, zemes īpašnieki un iedzīvotāji, kas mīt projekta tuvumā, sabiedrība kopumā un attiecīgās apvienības, organizācijas vai grupas tiek plaši informētas un ar tām apspriežas projekta sākumā atklātā un pārredzamā veidā. Vajadzības gadījumā kompetentā iestāde aktīvi atbalsta projekta virzītāja īstenotos pasākumus.
 - (b) Kompetentās iestādes nodrošina, ka kopējas ieinteresētības projektu sabiedriskās apspriešanas procedūras ir pēc iespējas koncentrētas. Katra sabiedriskā apspriešana aptver visus jautājumus, kas attiecas uz konkrēto procedūras posmu, un vienu jautājumu, kas attiecas uz konkrētu procedūras posmu, apspriež tikai vienā sabiedriskajā apspriešanās. Paziņojumā par sabiedrisko apspriešanu skaidri norāda, kādi jautājumi tiks apspriesti sabiedriskajā apspriešanās.
 - (c) Komentārus un iebildumus pieņem tikai no sabiedriskās apspriešanas sākuma līdz termiņa beigām.
- (3) Sabiedrības līdzdalības koncepcijā ietver vismaz šādu informāciju:
 - (a) attiecīgās ieinteresētās personas, pie kurām jāvērsas;
 - (b) paredzētie pasākumi;
 - (c) grafiks;

- (d) attiecīgajiem uzdevumiem iedalītie cilvēkresursi.
- (4) Tā kā sabiedriskajai apspriešanai ir jānotiek pirms pieteikuma dokumentācijas iesniegšanas, attiecīgās puses vismaz:
- (a) publicē informatīvu bukletu (ne vairāk kā 15 lapas), kurās skaidri un kodolīgi izklāstīts pārskats par projekta mērķi, projekta provizorisko grafiku, vismaz trīs apsvērtiem alternatīviem maršrutiem, gaidāmo ietekmi (t.sk. pārrobežu) un iespējamiem ietekmes mazināšanas pasākumiem;
 - (b) informē visas ieinteresētās personas, izmantojot 10. panta 7. punktā minēto tīmekļa vietni un citus informācijas līdzekļus;
 - (c) rakstveidā aicina attiecīgās ieinteresētās personas uz īpašām sanāksmēm, kuru laikā apspriež iespējamās bažas.
- (5) Projekta tīmekļa vietnē ir pieejama vismaz šāda informācija:
- (a) netehnisks kopsavilkums, ko regulāri atjaunina un kas nav garāks par 50 lpp., kurā atspoguļots projekta pašreizējais stāvoklis un —ja tā ir atjaunināta versija — skaidri norādītas izmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējām versijām;
 - (b) projekta un sabiedriskās apspriešanas plāns, kurā skaidri norādīts, kādos datumos un kur notiks sabiedriskās apspriešanas un uzklauššanas;
 - (c) kontaktinformācija, lai varētu saņemt pilnīgu pieteikuma dokumentāciju;
 - (d) kontaktinformācija, lai varētu nosūtīt komentārus un iebildumus sabiedriskās apspriešanas laikā;
 - (e) procedūru rokasgrāmata saskaņā ar 10. panta 1. punktu.